

**Liiketalouden perustutkinnon opiskelussa
- MERKONOMI -
vaihtoehtoisen oppimisympäristön
tarjoaminen asiakaspalvelun ja
markkinoinnin koulutusohjelmaan**

Antti Koskinen

**Kehittämishankeraportti
Toukokuu 2008**

**JYVÄSKYLÄN
AMMATTIKORKEAKOULU**
Ammatillinen opettajakorkeakoulu

Tekijä(t) Koskinen, Antti	Julkaisun laji Kehittämishankeraportti	
	Sivumäärä 39	Julkaisun kieli Suomi
	Luottamuksellisuus ☐ Salainen _____ saakka	
Työn nimi Liiketalouden perustutkinnon opiskelussa - Merkonomi – vaihtoehtoisen oppimisympäristön tarjoaminen asiakaspalvelun ja markkinoinnin koulutusohjelmaan		
Koulutusohjelma Ammatillinen opettajakorkeakoulu, ammatilliset opettajaopinnot, AJA7SJE		
Työn ohjaaja(t) Laitinen-Väänänen, Sirpa		
Toimeksiantaja(t) Etelä-Savon koulutuksen kuntayhtymä / Etelä-Savon ammattiopisto		
<p>Tiivistelmä</p> <p>Kehittäminen on tietoista toimintaa sen eri muodoissaan ja siten kaiken kehityksen ja muutoksen tuiki välttämätön edellytys. Ilman motivaatiota ei synny kehittämisideoita. Kehittämisideat puolestaan tarvitsevat toteuttajia, joilla on energiaa eli niin sanottua ”virtaa” viedä kehitystehtävää eteenpäin kohti haluttua tavoitetta. Kehittämistehtävän johdannossa tarkastelen yhden uudenlaisen vaihtoehtoisen kansainvälisen oppimisympäristön aikaansaamista liiketalouden perustutkinnon –merkonomi – asiakaspalvelun ja markkinoinnin koulutusohjelmissa opiskeleville aikuisille.</p> <p>Tämän kehittämishankkeen motto on ollut: ”<i>Kehitystä tapahtuu kaiken aikaa kaikkialla kaikilla tasoilla ja kaikissa tutkimoissa sekä ammateissa.</i>”</p> <p>Hankkeen tavoitteen olen kiteyttänyt yhteen lauseeseen: ”<i>Kuvata ja mallintaa Etelä-Savon ammattiopiston liiketalouden perustutkintoa näyttötutkintona opiskeleville aikuisille mallimyymlä, joka sijaitsee ulkomailla ja toimii ulkomaisena työssäoppimis- ja työharjoittelupaikkana.</i>”</p> <p>Kuvaaminen edellyttää puolestaan asian pohjustamista liitteosioissa siten, että niistä käy ilmi mitä myymälässä on määrä tehdä, miten sen on määrä toimia ja minkälaisen tuotteiden tai palvelujen kanssa siellä toimivat ovat tekemisissä. Mallimyymlän taloudellisen näkökulman avaaminen näkyy samassa liitteessä ja on osa myymäläkonseptin kuvausta.</p> <p>Myymläkonseptin mallintaminen on osaltaan uudenlaisen oppimis- ja opiskelu-ympäristön markkinointia. Keskeisellä sijalla on tällöin Suomessa, Mikkelissä tapahtuva koulutus ja valmennus ja sen linkittyminen liiketalouden perustutkinnon -merkonomi- asiakaspalvelun ja markkinoinnin koulutusohjelmaan. Täydentävä valmennus ja opiskelu eri muodoissaan muodostaa osan opiskelijoiden valmistautumisesta ulkomaiseen työssäoppimiseen ja työharjoitteluun. Tästä valmennuksesta esimerkkinä toimii liite ulkomaisen messumatkan matkaohjelmasta ja matkaraportista. Opetuksen kehittämiseen liittyy myös oppimisympäristöjen kehittämistyö, jonka vuoksi esitys keskittyy nimenomaisesti tähän jälkimmäiseen osa-alueeseen.</p> <p>Ideoida, suunnitella, esitellä, valtauttaa, dokumentoida, myydä ja markkinoida ennen kokematon ja uusi, osin ennakkoluulotonkin hanke vaatii kärsivällisyyttä ja taitoa. Sinänsä kun asiaan vain malttaa perehtyä huomaa, että loppupelissä kysymyksessä onkin aika yksinkertainen ”keksintö”. Olemassa olevat asiat, tottumukset ja tavat sekä erilaiset käytännöt on yhdistelty tai asemoitu uudelleen, toisista lähtökohdista kuin ennen. Toimintaympäristömme muuttuu meistä riippumatta esimerkiksi globalisaatiokehityksen myötä mikä pakottaa reagoimaan uudella tavalla muutokseen. Hyvä ennakoitaito ja –tieto mahdollistaa sopeutumisen ja antaa aikaa valmistautua uudenlaisiin haasteisiin kuten tavoitteen muotoilusta voi todeta.</p> <p>Kehittämishankkeessa on kaksi päälähestymistapaa tavoitteen saavuttamiseksi. Toinen on myymälän mallintaminen eli konseptoinen ja toinen on mallimyymlän idean lähestyminen koulutuksen ja valmennuksen kautta. Molemmat tavat ovat välttämättömiä tavoitteen saavuttamiseksi ja ne tukevat toisiaan. Lähestymistapoja voisi vertauskuvallisesti luonnehtia myös siten, että mallimyymlän konsepti on ikään kuin asian ”<i>hardware</i>” ja koulutus-valmennuspuoli ”<i>software</i>”.</p> <p>Kehittämistehtävässä on kerrottu oppimisympäristön kehittämisen merkityksestä muuttuvassa ja globalisoituvassa maailmassa sekä työelämässä ja pohdittu edellytyksiä vaihtoehtoisen oppimisympäristön luomiseksi. Kuudennessa kappaleessa on kirjoittajan omaakohtaisia kokemuksia työhistorian varrelta hankkia kansainvälinen kumppanuus esimerkkinä saksalaisen oppilaitoksen ja sen johdon sekä henkilöstön kanssa. Kuinka kumppanuus on vahvistanut luottamusta ja sen myötä muiden muassa edistänyt uudenlaisen oppimisympäristön kehittämistä. Osatuloja, joiden kautta päätavoite on saavutettu lähes käden ulottuville, on valotettu omana kappaleena.</p> <p>Kehittämishankkeen tavoitteen toteutuminen on hankepääöstä vaille saavutettu. Siitä syystä oma kappale on kirjoitettu lähinnä hankkeen käynnistämistä päättävälle taholle eli oppilaitoksen rehtorille ja hankejohtajalle sekä muille asiaan vaikuttaville sidosryhmille tai tahoille. Kehittämishanketutkimelman selkeä ja yksiselitteinen viesti on, että hankkeen toteutus päätöksellä alkaa olla jo kiire. Muutoin kilpailijat ajavat tässä suhteessa ohitsemme kansainvälisen oppimisympäristön kehittämistyössä ja opiskelijat äänestävät pian jaloillaan valitessaan oppilaitosta, jossa ammattitaitoaan tulevat vahvistamaan. Tutkimelman loppuun on koottu vielä tiivistetysti kehittämistehtävän avainkohdat ja näkemys suuntaa-antaviksi hankevuosiksi..</p>		
Avainsanat (asiasanat) Koulutus, oppimisympäristö, malliyrittys ulkomailla		
Muut tiedot Kehittämistehtävään kuuluu irrallisina liitteinä valokuvia (2 kpl) ja liitetiedostoja (7 kpl)		

Author Koskinen, Antti	Kind of Publication Report on a Project of Development	
	Pages 39	Language Finnish
	Confidentiality ☐ secret until	
Thesis: Offering an Alternative Learning Environment in Customer Service and Marketing for the Studies in Business Economics – Basic Degree Mercurius		
Chair: University for Applied Sciences, Professional Teacher Training, AJA7SJE		
Supervisor: Laitinen-Väänänen, Sirpa		
Ordering party Etelä-Savon koulutuksen kuntayhtymä / Etelä-Savon ammattiopisto South-Savo Regional Consortium for Education/Vocational school of South Savo		
<p>Abstract</p> <p>Developing is conscious action in different forms and is thus a prerequisite for development and change. Without motivation no new ideas for development will emerge. New ideas need doers who have the energy needed to drive development projects all the way to their goals.</p> <p>In the introduction I describe how to create a new alternative international learning environment for adults who study customer service and marketing for the basic degree –Merkonomi – in Business economics. My motto in this developing project has been: <i>“Development happens everywhere all the time and in all exams and in all professions.”</i></p> <p>The target of the project can be described in one sentence: “To describe and model a prototype shop which is abroad and where the students of the vocational institute in South Savo can learn by doing and do their practice time; it is meant for students who study for the basic degree in Business economics and will have a hands-on exam. “</p> <p>A description requires some basic information – given in the appendix – to show how the shop will operate, how it is to be managed and what kind of products and/or services will be offered. The economic aspect is described in the same appendix and is part of the description of the shop concept.</p> <p>To transfer the concept of the shop into a model is part of the marketing of a new learning environment. The schooling and training in Finland / St. Michel and its links to the customer service and marketing programme in the Business economics –Merkonomi- studies are pivotal. Complementary training and education in different forms prepare the students for learning by doing and on-the-work training in a foreign country. The appendix featuring the itinerary of an excursion to an exhibition abroad and the report of this visit shows an example of this training. If we want to develop teaching, we must develop the learning environment as well; my thesis focuses on this latter aspect.</p> <p>To conceive, plan, introduce, manage, document, sell and bring to the market a novel and partly broadminded project requires patience and skill. Nevertheless, readers who familiarise themselves with the matter will find that this project is quite a simple “invention”. Already existing parts, customs and habits have been assembled and positioned in a new way, from different points of departure. In spite of anything we do, our operational environment changes through globalisation, forcing us to react in new ways to change. Good anticipation skills and know-how help us to adapt and give us more time to prepare for new challenges as you see in the description of the target.</p> <p>There are two main approaches towards the target in this project: One is to turn the shop into a model – a concept – the other to approach the idea of a model shop by education and training. Both are necessary and they support each other. Both approaches could be characterized with words from the world of computing, the shop concept being the “hardware”, the education and training the “software”.</p> <p>In this project the importance of developing the learning environment in a changing and globalised world and in the working life has been stressed. The prerequisites for creating an alternative learning environment have been discussed. In chapter six the author provides a description of how he found international partners in the course of his work. He describes – as an example – the partnership with a German educational institute, its management and staff. In the partnership trust has grown and by and by a new form of learning environment has been promoted.</p> <p>One chapter is dedicated to partial results which make the main goal seem to be almost within reach. The realisation of this project just needs the decision to start. This is why an extra chapter is written for those who decide on the go-ahead: the principal of the institute, the project management and others who have a say in the decision making. The clear and unambiguous message of this work is that the decision to start the project should be made very soon. Otherwise our competitors overtake us in the developing of international learning environments, and the students, who choose the vocational institute that best provide a good education and know-how, will vote with their feet. At the end of this work I have provided a compact list of the key points and my view on a tentative schedule for the project.</p>		
Key words: Learning environment, learning by doing, international alternative, shop model		
Other informatio There are photographs (2) and files (8) attached as separate appendices.		

Verfasser Koskinen, Antti	Art der Publikation Report über ein Entwicklungsprojekt	
	Seitenanzahl 39	Sprache Finnisch
	Vertraulichkeit ☐ geheim bis	
Titel der Arbeit Anbieten einer alternativen Lehr- und Lernumgebung für das Ausbildungsprogramm Kundendienstleistung und Marketing im Studium für das Grundexamen in Business – Merkonomi		
Ausbildungsprogramm Hochschule für Lehrerbildung, Berufsschulbildung AJA7SJE		
Mentorin Laitinen-Väänänen, Sirpa		
Auftraggeber Schulgemeindeverbund von Süd-Savo/ Berufliches Institut von Süd-Savo		
Zusammenfassung <p>Entwickeln ist ein bewusster Prozess in verschiedenen Formen, der bei jedem Fortschritt und jeder Veränderung notwendig ist. Wenn aber keine Motivation vorliegt, dann entstehen auch keine neuen Ideen. Entwicklungsfähige Ideen brauchen Menschen, die Energie haben und den "flow", um diese Ideen auch zu dem gewünschten Ziel zu bringen. In der Einführung zu der Entwicklungsaufgabe betrachte ich das Entstehen einer neuartigen alternativen internationalen Lehr- und Lernumgebung für Erwachsene, die im Ausbildungsprogramm Kundendienstleistung und Marketing im Studium für das Grundexamen in Business – Merkonomi – studieren.</p> <p>Das Ziel des Projekts habe ich in einem Satz zusammengefasst: <i>Es soll ein Modell-Geschäft beschrieben und als Modellfall gezeigt werden, das im Ausland ist und dort als Praktikumsplatz und für die Ausbildung am Arbeitsplatz für Erwachsene dienen soll, die ihr Examen als "hands-on" Examen für das Businessgrundexamen im Beruflichen Institut von Süd-Savo machen.</i></p> <p>Die Vorarbeiten für die Beschreibung finden sich in den Anlagen: daraus geht hervor, was in dem Geschäft getan werden soll, wie es funktionieren soll und mit welchen Waren und Dienstleistungen die dort Beschäftigten umzugehen haben. In derselben Anlage wird auch der wirtschaftliche Aspekt deutlich, der ein Teil der Beschreibung des Geschäftskonzepts ist.</p> <p>Die Modellbeschreibung des Geschäftskonzepts ist gleichzeitig das Marketing der neuartigen Lehr- und Lernumgebung. Dabei hat die Schulung und Einführung in Finnland, Mikkeli, einen wesentlichen Platz und ebenso ihre Verbindung zu dem Ausbildungsprogramm in Kundendienstleistung und Marketing für das Businessgrundexamen Merkonomi. Eine vertiefende Vorbereitung und Schulung in verschiedener Weise gehört zur Vorbereitung der Studierenden auf die Ausbildung am Arbeitsplatz und das Praktikum im Ausland. Als ein Beispiel dafür gilt die Anlage mit dem Programm für eine Messereise ins Ausland nebst Report. Zur Fortentwicklung des Lehrens gehört auch die Entwicklung der Lernumgebung, weshalb sich die Darstellung besonders auf dieses Teilgebiet konzentriert.</p> <p>Ein solches bisher unerprobtes und vorurteilsfreies Projekt auszudenken, zu planen, vorzustellen, dafür Verantwortung zu übernehmen, zu dokumentieren, zu verkaufen und auf den Markt zu bringen braucht Geduld und Geschick. Wenn man sich nur mit der Sache beschäftigt merkt man, dass schlussendlich eine ziemlich einfache "Erfindung" vorliegt. Dinge, die schon vorhanden waren, Gewohnheiten und verschiedene Prozeduren sind neu angeordnet, von einem neuen Ausgangspunkt aus. Unsere Aktionsumwelt ändert sich ohne unser Zutun beispielsweise durch die Globalisierung und zwingt uns in neuer Weise zu reagieren. Wenn man gut voraussehen und –planen kann, wird man sich gut anpassen können und hat die nötige Zeit, sich auf neue Anforderungen einzustellen; dies ergibt sich aus der Zielbestimmung.</p> <p>Um das Ziel zu erreichen, sind in diesem Entwicklungsprojekt zwei verschiedene Wege eingeschlagen worden. Der eine ist die Modellbildung für ein Geschäft bzw. Ausarbeitung des Konzepts, der andere ist Annäherung an das Modellgeschäft in der Ausbildung und Einführung. Beide Wege sind notwendig um das Ziel zu erreichen und stützen einander. Man könnte diese Wege auch so darstellen, dass das Konzept eines Modellgeschäfts die "hardware" ist und die Ausbildung und Einführung die "software".</p> <p>In dieser Arbeit wurde betont, wie wichtig die Entwicklung der Lehr- und Lernumgebung in der sich ändernden und globalisierten Welt und im Arbeitsleben ist, und über Vorgaben nachgedacht, wie eine alternative Lehr- und Lernumgebung geschaffen werden kann. Im sechsten Kapitel hat der Verfasser seine eigenen Erfahrungen niedergelegt, wie er im Laufe seiner Arbeit internationale Partnerschaft bekommen hat, als Beispiel die Partnerschaft mit einer deutschen Lehranstalt, deren Leitung und Personal. Diese Partnerschaft hat Vertrauen geschaffen und dadurch unter anderem auch die Entwicklung einer neuartigen Lehr- und Lernumgebung gefördert. Teilergebnisse, durch die das Hauptziel schon beinahe in Reichweite ist, sind in einem eigenen Kapitel aufgezählt. Die Verwirklichung des Zieles dieses Entwicklungsprojektes ist bis auf den Projektabschluss erreicht. Deshalb gibt es ein eigenes Kapitel für diejenigen, die den Beschluss zu fassen haben, ob das Projekt verwirklicht wird, d. h. dem Rektor des Berufsbildungsinstituts und Projektleiter sowie weitere Gruppen, die auf die Verwirklichung Einfluss haben.</p> <p>Aus der Arbeit geht einhellig und klar hervor, dass der Verwirklichungsbeschluss an der Zeit ist. Sonst werden die Konkurrenten uns in der Entwicklung einer internationalen Lehr- und Lernumgebung überholen und die Studierenden werden sich an andre Institutionen wenden, wo ihr know-how besser gefördert wird. Am Ende der Arbeit finden sich zusammengefasst die Schlüsselpunkte des Entwicklungsprojekts und eine Perspektive auf den Verlauf der Projektjahre.</p>		
Schlüsselwörter Schlüsselworte: Ausbildung, Lehr- und Lernumgebung, Modellgeschäft im Ausland		
Weitere Informationen: Zur Arbeit gehören als Extra-Anlagen Fotos (2 Stück) und Anlagendateien (7 Stück)		

SISÄLTÖ

1	TAUSTA-AJATUS	1
2	JOHDANTO.....	2
3	KEHITTÄMISTEHTÄVÄN TAVOITTEET	3
4	KOHTI VAIHTOEHTOISTA OPPIMISYMPÄRISTÖÄ	4
5	EDELLYTYKSIÄ VAIHTOEHTOISELLE OPPIMISYMPÄRISTÖLLE.....	5
6	KOKEMUKSIA JA KOETTELEMUKSIA KEHITTÄMISTYÖSSÄ.....	8
7	MILLAISIN TULOKSIN KEHITTÄMISTYÖSSÄ EDETTY ?.....	11
8	MILTÄ TULEVAISUUS NÄYTTÄÄ?	12
9	YHTEENVETO.....	13
10	POHDINTOJA.....	15

LÄHTEET

LIITTEET

1 TAUSTA-AJATUS

Kehittäminen on tietoista toimintaa sen eri muodoissaan ja siten kaiken kehityksen ja muutoksen esimerkiksi kasvun tuiki välttämätön edellytys. Ilman motivaatiota ei synny kehittämisideoita. Kehittämisideat puolestaan tarvitsevat toteuttajia, joilla on energiaa eli niin sanottua ”virtaa” viedä kehitystehtävää eteenpäin kohti haluttua ja asetettua tavoitetta.

Opettamisen toimialalla kaikkialla kehittämisestä eri toimintojen kohdalla on tullut yhä merkittävämpi osa arjen työtä. Tähän tilanteeseen on tultu työelämän voimakkaan muutoksen ja kehityksen myötä. Opetusalan on pysyttävä kehityksenkelkan kyydissä. Alan asiakkaat – opiskelijat - ovat jo oppilaitoksiin tullessaan usein hyvin perillä ja tilanteen tasalla siitä millaista osaamista eri ammattialojen työelämä vaatii työntekijöiltään.

Opettajantyöhön kohdistuu 2000 –luvulla aivan erilaiset osaamisvelvoitteet kuin esimerkiksi 1980 –luvulla. Siis vain runsaassa kahdessa vuosikymmenessä opettajien on tullut mukauttaa työtapojaan ja opetusmenetelmiään, voidaan sanoa jopa radikaalisti aiempaan verrattuna. Eräs keskeinen muutos opettajan työssä on oppimisympäristöjen kehittäminen. Entinen oppimisympäristö luokkahuone on usein saanut luvan väistyä toisenlaisten opetus- ja oppimistilaratkaisujen tieltä. (”oppilaitoksissa pitäisi antaa monipuolisesti eväitä työelämään, ei sitä käytännössä tapahdu riittävästi”. Mari Koistinen, *Ekonomi –lehti*, Nro 4/2008, 12). Kokonaan luokkahuone ei opetus- ja oppimisympäristönä ei kuitenkaan edusta mennyttä maailmaa, vaan luokkahuone on saanut uudenlaisen roolin osana tämän ajan uudenlaista monimuotoisuutta korostavaa oppimis- ja opetuskäytäntöä. Puhutaan etä-, lähi- ja monimuoto-opetuksesta. Sillä tarkoitetaan silloin sitä, että oppiminen on yhtä arvokasta ja usein myös yhtä tuottoisaakin, kun se voi tapahtua etäällä luokasta tai koulusta esimerkiksi kotona, työpaikalla, ulkomailla tai jossakin muualla. Lähiopetus luokassa on saanut siten eräässä mielessä painokkaamman roolin muualla, etäällä opitun kokoamisessa ja vertaistuen vaihtamispaikkana. Monimuoto-opetuksella tarkoitetaan näiden kaikkien muiden erilaisten opetus- ja oppimispaikkojen ja tapojen yhdistelmää. (Laki 631/1998 2§) Ammatillisen aikuisopiskelun henkilökohtaistamismääräys (OPH, Dno 43/011/2006. 28.11.2006) jopa edellyttääkin kaikkien edellä mainittujen opetus- ja oppimismuotojen, etä-, lähi- ja monimuoto hyödyntämistä.

Tausta-ajatuksena tässä opinnäytetyössä on muutosvalmius, muutoksen kohtaaminen.

2 JOHDANTO

Kehittämistehtävään johdantona tarkastelen yhden uudenlaisen vaihtoehdoisen oppimisympäristön kehittämistä luotaessa opiskelijoille edellytyksiä suorittaa liiketalouden perustutkinnon –merkonomi – asiakaspalvelun ja markkinoinnin koulutusohjelmissä nämä tutkinnon osat vaihtoehdoisessa kansainvälisessä oppimisympäristössä.

Kehittämistehtävän rajaan siten merkonomien perustutkinnon kahden erilaisen suuntautumisvaihtoehdon opiskeluosion suorittamiseen. Edelleen tarkastelen esimerkin ja pilotti-kokeilun näkökulmasta kansainvälisenä uudenlaisena oppimisympäristönä mallimyymlä-konseptia Saksassa toteutettavana.

Lähtökohtaisesti olettamana pidän sitä, että lukijalla on perustiedot tai tuntemusta liiketaloudesta ja liiketalouden perustutkintoon lukeutuvasta merkonomien tutkinnosta tai ammateista taikka työtehtävistä, joissa merkonomit toimivat. Tähän olettamaan liittyen tekstissä voi esiintyä sanoja tai ilmaisuja, jotka ovat alalla toimiville tai opettajille tutumpia kuin tavalliselle lukijalle.
(Ammatilliset perustutkinnot, 16.6.2005/513)

Esityksessä ei ole pyritty tieteellisen tarkkaan kuvaukseen, vaan käytännönläheiseen raportointia muistuttavaan esitystapaan, josta sen lukija saisi helposti käsityksen ja mielikuvan merkonomien tutkinnon kilpailukykyisyydestä myös kansainvälisissä tehtävissä toimimista silmällä pitäen. Kansainvälisyys ja kansainvälistyminen sekä niin kutsuttu globalisaatio ovat ilmiöinä juuri eräitä niistä toimintaympäristön muutoksista, jotka koskettavat, voidaan sanoa kaikkia ammatillisia tutkintoja sekä kaikkia ammatteja kaikissa maailman maissa. Siksi suomalaisen ammatillisen koulutuksen vaikuttavuuden ja laadukkuuden turvaamiseksi sekä kehittämiseksi on paikallaan ideoida, kehittää, pilotoida ja raportoida sekä benchmarkata mahdollisimman monella tasolla yhtäläillä isoin ja pienin askelin erilaisia uudenlaisia vaihtoehdoisia oppimisympäristöjä.

Kehitystehtävän johdannon yhteenveto ja motto voisikin kuulua: ”*Kehitystä tapahtuu kaiken aikaa kaikkialla kaikilla tasoilla ja kaikissa tutkinnoissa sekä ammateissa.*”

3 KEHITTÄMISTEHTÄVÄN TAVOITTEET

Tämän kehittämistehtävän tavoitteen olen halunnut keskittää ja kiteyttää yhdeksi ainoaksi tavoitteeksi, joka kirjoitettuna kuuluu: ” *Kuvata ja mallintaa Etelä-Savon ammattiopiston liiketalouden perustutkintoa näyttötutkintona opiskeleville aikuisille mallimyymälä, joka sijaitsee ulkomailla ja toimii ulkomaisena työssäoppimis- ja työharjoittelupaikkana.* ”

Kehittämistehtävän tavoitteena on siten siis kuvata mallimyymälä. Tällainen kuvaaminen edellyttää puolestaan asian pohjustamista siltä osin, että mitä myymälässä on määrä tehdä, miten sen on määrä toimia ja minkäláisten tuotteiden tai palvelujen kanssa siellä toimivat ovat tekemisissä. Edelleen ulkomaisen mallimyymälän sijaintipaikan ja sen ulkoisen toimintaympäristön kuvaaminen on osa tavoitteen saavuttamista. Mallimyymälän taloudellisen näkökulman valottaminen on niin ikään osa myymäläkonseptin kuvausta. Liitteessä 3 esitetään käyttö- ja ylläpitokustannuksista tehtyjä huomioita ja alustavia arviolaskelmia samoin kuin mallimyymälän toteutuksen rahoituksen erilaisia vaihtoehtoja käydään luettelomaisesti läpi. (Lahtinen & Lankinen & Sulonen, 2006, 146-147)

Toisen osan tavoitteesta eli myymäläkonseptin mallintamisen toteuttamisesta kerron enemmän niistä toimenpiteistä, joiden kautta uudenlaisessa oppimis- ja opiskelu-ympäristössä toimiminen saavutetaan ja mahdollistetaan. Keskeisellä sijalla on tällöin Suomessa, Mikkelissä tapahtuva koulutus ja valmennus ja miten se linkittyy liiketalouden perustutkinnossa -merkonomi-asiakaspalvelun ja markkinoinnin koulutusohjelmaan. Näitä täydentävä valmennus ja opiskelu eri muodoissaan muodostaa opiskelijoiden valmistautumisen ulkomaiseen työssäoppimiseen ja työharjoitteluun. Tämän valmennuksen yhtenä esimerkkinä esitellään muiden muassa ulkomaisen messumatkan matkaohjelma ja matkaraportti. Korostan vielä näin aluksi että opetuksen kehittämisen yksi osa-alue on myös oppimisympäristöjen kehittämistyö ja tämä esitys keskittyy nimenomaisesti tähän jälkimmäiseen osa-alueeseen. (katso lähemmin liitteet 2 ja 4)

Tavoitteena tässä tutkielmassa mallinnetaan ja kuvataan yksi uudenlainen oppimisympäristö, joka sijaitsee ulkomailla.

4 KOHTI VAIHTOEHTOISTA OPPIMISYMPÄRISTÖÄ

Kohti uutta ja ennen kokematon. Suomessa tunnetaan tähän liittyen monia kansan suussa sulaneita sanontoja. ”Rohkea rokan syö”, ”Se pelaa ei, joka pelkuri on”, ”Tulta päin” jne. On tietysti hyvä ollakin rohkea, mutta uhkarohkeutta kannattaa välttää. Meillä Suomessa on jo hyvä taso saavutettu niin sanotussa ”kotikansainvälistymisessä”. Tällä tarkoitetaan sitä, että olemme pikku hiljaa alkaneet hyväksyä ja suvaita maassamme ulkomaalaisia maahanmuuttajina ja työkavereinakin. Itse matkustelemme jo suhteellisen paljon eri puolille maailmaa. Silmämme ovat avautuneet jo monille uusille ja ennen kokemattomille asioille matkustelun ja internetin sekä kännykän käytön myötä jne. Kielitaitomme on monipuolistunut. Suomen lisäksi osaamme lähes kaikki jo englantia ja toista kotimaista virallista kieltämme ruotsia. Monet taitavat lisäksi saksaa, ranskaa, espanjaa, venäjää, italiaa jne. Eli kielivalikoimamme kattaa monia niitä vieraita kieliä, joiden kanssa maallamme on kaupallista kanssakäymistä viennin ja tuonnin sekä matkailun suhteen. Suomalaisia on kuitenkin vielä kovin vähän maailman mittakaavassa säännöllisesti töissä ulkomailla suhteessa väkilukuumme ja verrattuna moniin muihin vastaavan kokoisiin maihin. Mutta tarve osata työskennellä ulkomailla kasvaa jatkuvasti globalisaation edetessä ja erilaisten liikkuvuutta hidastavien esteiden poistuessa. Sen sijaan valmiutemme lähteä töihin ulkomaille, onko se puoli kunnossa? Onko meillä halua, onko meillä rohkeutta, hallitsemmeko vierasta kieltä käytännön työssä tarvittavan ammattisanaston suhteen riittävästi? Voidaan myös kysyä onko koulutuksemme niin vaikuttavaa, että se tuottaa myös valmiuden työskennellä ja toimia säännöllisessä työssä ulkomailla? (Lahtinen & Lanknen & Sulonen, 2006, 183-184).

Tämän kehittämistehtävän avulla ja kautta haluan valottaa yhtä vaihtoehtoista mahdollisuutta madaltaa tuota ulkomailla työskentelyyn liittyvää kynnystä. Ammatillisen opettajan haasteena on muiden muassa kyetä joko ideoimaan tai luomaan taikka parhaassa tapauksessa toteuttamaan oppimista ja opetusta myös uudenlaisissa oppimisympäristöissä kuin niissä, joihin on perinteisesti totuttu. Kohti uudenlaisia oppimisympäristöjä kuljetaan monesti omien hyvien kokemusten siivittämänä, niin minunkin tapauksessani.

Kokemukset tulisi ottaa mukaan uudenlaisen oppimisympäristön kehittämistyössä.

5 EDELLYTYKSIÄ VAIHTOEHTOISELLE OPPIMISYMPÄRISTÖLLE

Ammatillisessa aikuiskoulutuksessa koulutuksen järjestäjän käytännön mahdollisuudet ratkaista oppimisympäristöön liittyvät kysymykset ovat huomattavasti väljemmät kuin esimerkiksi opetussuunnitelmaperusteisen ammatillisen koulutuksen kohdalla.

(vertaa Laki ammatillisesta koulutuksesta 21.8.1998/630 § 15 ja Laki ammatillisesta aikuiskoulutuksesta 21.8.1998/631 § 1).

Toki opetussuunnitelmaperusteisellakin puolella on työssäoppimisjaksoja, jotka on määrä toteuttaa työpaikoilla samoin kuin niin sanotut nuorten ammatillisen osaamisen todentavat näytöt.

Käytännössä kuitenkin oppimisympäristön valintaan ja kehittämiseen liittyvä kysymys siltä osin kuin se liittyy kansainvälisessä toimintaympäristössä ulkomailla tapahtuvaan työssäoppimiseen ja työharjoitteluun kuin myös tutkinnon näytönantopaikkana toimimiseen on ammatillisen aikuiskoulutuksen puolelle luontevasti lankeava kehittämistehtävä. (”Työntekijä voi yhdistää opiskelun ja työn Lidlissä ja hankkia vaikka liiketalouden merkonomitutkinnon. Koulutus antaa työntekijöille hyvät mahdollisuudet edetä Suomen organisaatiossa ja jopa kansainvälisiin tehtäviin, Peter Ahlström sanoo”. Talouselämä –lehti nro 19/2008, 40). Ajanoloon toiminnasta saatujen kokemusten pohjalta on mahdollista harkita ulkomailla toimivan ja sijaitsevan työssäoppimisympäristön käyttöalan laajentamista myös nuorten ammatillisen koulutuksen osaksi. Aikuisilla on tapauskohtaisesti, mutta yleensä aina jo valmiiksi ammatilliseen koulutukseen tullessaan enemmän elämän- ja työkokemusta myös kokemusta eri muodoissaan ulkomaisista kanssakäymisistä esimerkiksi matkailun alueelta. Harvalla kuitenkin olen käytännön työssäni todennut olevan oikeaa ulkomaan pitempiaikaista työkokemusta.

Pelkkä ulkomailla sijaitsevan ammatillisen oppimisympäristön luominen yksistään ei riitä oppimisympäristön kehittämistoimenpiteenä. Tarvitaan perusteellinen kokonaiskonsepti, jonka osat muodostavat toisiaan täydentävän ja tukevan jatkumon. Kotimaan osiot muodostuvat luonnollisesti ammatillisista opinnoista ja etätehtävistä, joiden suhteen edetään aikuiskoulutukselle tyypillisiä lähi-, etä- ja monimuoto-opiskelun henkilökohtaistettuja polkuja. Näihin integroidaan vahvasti opiskeltavan alan ammatilliset kieliopinnot sekä tiedotus-, viestintä- ja markkinointiopinnot, joissa painopiste tulee olla vieraskielisessä puhelinkeskustelupainotteisessa kommunikoinnissa tulevan asemamaan kontaktiverkoston toimijoiden kanssa. Myös liikekirjeenvaihto sähköpostin ja netin kautta on keskeisellä sijalla opiskelun käytännön aktiviteeteissa.

Luonnollisesti oppilaitoksella tulee olla yhtenä tärkeänä ulkomaisen työssäoppimis- ja työharjoitteluympäristön hankkimisessa tai niin kuin mallimyymälä –konseptissa on tavoitteena luomisessa, yhteydet johonkin vastaavan alan ulkomaiseen ammatilliseen oppilaitokseen. Näiden yhteyksien luominen on pahasti myöhässä, jos niitä aletaan kehittää samanaikaisesti, kun valmistellaan omaa ulkomailla sijaitsevaksi kaavailtua työssäoppimispaikkaa. Parhaan tuloksen takaa pitkäaikaisen yhteistyön pohjalle rakentuva yhteinen oppimisympäristön suunnittelu ulkomaisen asemamaan ammatillisen oppilaitoksen johdon ja henkilöstön kesken. (CIO liiketoiminta / teknologia / johtaminen -lehti, nro 1/2008, 23). Tämän kehittämistehtävän tarkoittamassa tapauksessa idea ulkomaisesta oppimisympäristöstä - mallimyymälä Berlin- luotiin yhdessä vuonna 2002 silloisen Mikkelin aikuiskoulutuskeskuksen ja Bildungsgesellschaft mbH Pritzwalkin johdon ja opettajien kesken. Tätä edelsi jo aiemmin yhdessä laadittu ja solmittu kirjallinen aiesopimus yhteistyön jatkuvasta vuosittaisesta kehittämisestä osapuolten kesken. Eräs keskeinen elementti oli yhteiset pelisäännöt johdon ja opettajien sekä ammattihenkilöstön keskinäisestä ammatillisesta työvaihdosta oppilaitosten kesken. Näiden ohella hyödynnettiin samalla myös opiskelijoiden vaihtoja, kun kerran puolin ja toisin vuoroin vaihtoon oltiin lähdetty. (katso lähemmin liite 1)

Yksi tärkeä edellytys on kaikkien muiden edellytysten tausta- ja oheisvalmistelujen rinnalla se, että mallimyymälä –tyyppisen oppimisympäristön niin sanotuksi vakituiseksi vastuu-henkilöksi pitää löytää natiivit henkilöt kummankin asemamaan oppilaitosten toimesta tai mieluiten taholta. Näin siksi, että työpaikoilla, jollainen nimenomaan ulkomailla sijaitseva mallimyymälä oppimisympäristönä on, tulee jatkuvasti eteen arjen ongelma- ja ratkaisu- sekä päätöksentekotilanteita, jotka pitää pystyä hoitamaan oikein. Tyypillisiä esimerkki-tapauksia ovat asiointi viranomaisten kanssa erilaisten ilmoitusten ja lupien sekä hyväksyttämisen- jne. asioiden ja asiakirjojen kanssa. Myös opiskelijoiden asunto-, työterveys-, työsuojelu- ja ruokailu- ym. kysymykset edellyttävät ennakkosuunnitelmia ja –päätöksiä. (Lahtinen & Lankinen & Sulonen, 2006, 265, 186-187,). Mallimyymälä oppimisympäristön toiminnan ideana on, että vakituinen henkilökunta ao. kumppanimaiden oppilaitoksista muodostavaa työ- tai tukiparin ja siten edustavat jatkuvuutta. Opiskelijat sen sijaan vaihtuvat suhteellisen tiuhaan tahtiin keskimäärin 6-8 opiskelijan ryhmä kuukaudessa. Omakohtaisen kokemuksen pohjalta voin sanoa, että aloittelijalle yhden kuukauden yhtämittainen työssäoppimisjakso ulkomailla siihen sisältyvine kaikkine paineineen, uutuuden jännityksineen, koti-ikävineen, asemamaan kielenkäyttöineen ja lähiopintoineen vieraalla kielellä työssäoppimisen ja työharjoittelun ohella muodostaa riittävän kokoisen haasteen. Kaikkeaa elettyä ja koettua sekä opittua tuskin kukaan ensialkaja, aikuinenkaan, kykenee täysin omaksumaan, vaan näiden kokemusten omaksuminen vie oman aikansa. Uskallan myös niin ikään kokemuksesta

sanoa, että sekä pedagogisesti kuin myös toiminnallisesti hyöty opiskelijalle on moninkertainen verrattuna siihen, että hän pyrkisi hankkimaan vastaavat tiedot esimerkiksi oppilaitosympäristössä tai jossakin kotimaisessa vastaavassa alan myymälässä. Mitä nämä hyödyt sitten ovat: Ensinnäkin kielitaidon merkityksen omakohtainen toteaminen. Se lisää varmasti omaehtoista vieraiden kielten opiskelua, kun on saanut käytännössä oikeasti ja tositilanteessa käyttää kielitaitoaan sekä näyttää siten osaamistaan. Toiseksi tapahtuu varsinaista ammatillista harjaantumista, esimerkiksi merkonomin tutkinnon suorittaneen asiakaspalvelu-, myynti- sekä markkinointitiedoissa ja taidoissa käytännössä. Kolmanneksi tapahtuu itsetunnon vahvistumista. Taas voin kokemuksesta sanoa, että yleensä tällaiselta ulkomaan ”valmennusleiriltä” tai ”työharjoittelukomennukselta” palanneet ovat itsetuntonsa puolesta uudistuneita, he ovat uusia ja varmoja sekä vakuuttavia ammattinsa osaavia merkonomeja. Neljänneksi motivaatio. Into ja halu näyttää ja käyttää tietojaan ja taitojaan sekä siten kartuttaa näkemysvarastoaan on niin ikään näiltä ”reissuilta” palanneilla suurempi kuin kotimaassa työssäoppimisen tai työharjoittelun suorittaneella.

Edellytyksistä vaihtoehdoisen oppimisympäristön luomiseksi puhuttaessa minua onkin ihme ja kumma kaikkein eniten puhuttanut kysymys tasapuolisten ja oikeudenmukaisten edellytysten ja mahdollisuuksien luomiseksi ja tarjoamiseksi ”jokamiehelle ja jokanaiselle” eli niillekin, joilla ei taloudellisten, sosiaalisten, perhe- tai muiden näihin rinnastettavien syiden vuoksi tosiasiallisesti ole mahdollisuutta käyttää ammatillisesti hyödykseen ulkomaista oppimisjaksoa. Miten tämä edellytys onnistuttaisiin toteuttamaan jää ainakin vielä tämän kehittämistehtävän osalta avoimeksi.

Ammattitaito, kokemus, kokeneet toimijat, avoin asenne ja voimakas halu kehittyä ja kehittää ovat perusedellytyksiä luoda uudenlainen oppimisympäristö.

6 KOKEMUKSIA JA KOETTELEMUKSIA KEHITTÄMISTYÖSSÄ

Omaakohtaisista kokemuksista ulkomailla työskentelystä ja siellä eteen tulleista yllätyksistä ja vastoinkäymisistä voisin kirjoittaa vaikka kuinka laveasti. Keskityn kuitenkin seuraavassa tämän kehittämistehtävän tarjoaman ulkomaisen oppimisympäristön rakentamismahdollisuuden tiimoilta saamiini kokemuksiin ja koettelemuksiin.

Päällimmäisin kokemus minulla on se, että olen ollut luomassa omalla työpanoksellani kumppanuutta johtaja Werner Schulzen kanssa henkilökohtaisella tasolla ja hänen kauttaan edelleen johtamansa ammatillisen oppilaitoksen –Bildungsgesellschaft mbH Pritzwalk:in kanssa. Tämä kokemus on minulle mieluinen, koska herra Schulzen ja minun tuttavuus on vuosien saatossa lujittunut, molemminpuolinen luottamus vahvistunut ja meistä on kasvanut ystävykset. Meidän molempien edustamien oppilaitosten välille solmimme yhteistyön kehittämistä ja lujittamista tarkoittavan sekä molempien osapuolten henkilöstölle vaihtoihin kannustavan kirjallisen aiesopimuksen. Tämä tapahtui vuonna 2003. Yhdessä olen Wernerin kanssa useissa tapaamisissamme ideoinut tämän mallimyymä –konseptin. Molempien oppilaitosten henkilökunnalle on asiasta viestitetty ja saatujen palautteiden pohjalta konseptin kehittelyä on viety eteenpäin. (katso lähemmin liitteet 1 ja 3).

Kuva 1. Yhteistyökumppanin tapaaminen ulkomailla

Molempien oppilaitosten johdon vaihtojen ohella opettajat ja ammattihenkilöstö on vastannut kansainvälisestä liikkuvuudesta kiitettävästi ja aina ”reissuiltaan” palannut benchmarking-opittu mukanaan. Mallimyymä –konepti-idea on jalostettu myös kummankin oppilaitoksen omien verkostoyritysten kesken pidettyjen seminaarien yhteydessä sekä Mikkelissä että Pritzwalkissa ja

Berliinissä. (esim. harjoitusyritys, katso kuva 1). Wernerin kanssa olemme idean kanssa käyneet esittäytymässä myös Finpron Berliinin toimistossa johtaja Antti-Jussi Heilalan luona ja saaneet hyviä lisä-vinkkejä ja täydentävää tietoa ajatuksillemme. Niin ikään olemme yhdessä kartoittaneet Berliinin suomalaisesta yhteisöstä mahdollisia potentiaalisia toimijoita myymälän vakituiseksi toimijaksi samoin kuin hänelle tukipariksi berliiniläisen tai pritzwalkilaisen kumppanin.

Kuva2. Harjoitusyritys Unelmapuu

Myös mahdolliset toimipaikat Berliinin keskustasta olemme kartoittaneet. Kysymykseen tulee ensi vaiheessa vuokratila, liikehuoneisto, jossa on mahdollisuus myös antaa lähiopetusta esimerkiksi myymälän takatiloissa. Koska uudenlaisen oppimisympäristön rakentaminen ulkomaille on osa oppilaitostemme, siis meidän Etelä-Savon ammattiopiston ja heidän eli saksalaisen Bildungsgesellschaft mbH Pritzwalkin, välistä oppimisympäristöjen kehittämis-työtä, on kysymyksessä aluksi kaksivuotinen hanke. (katso esim. www.bgb-pritzwalk.de). Tämä kehittämissuunnitelma keskittyy siis nimenomaan kuten esityksen alussa kappaleessa 3 on mainittu opetuksen kehittämisessä oppimisympäristöjen kehittämiseen ja vaihtoehtoisen oppimisympäristön luomiseen hanke-pilottina. Yhtenä mahdollisena vuokratoimitilana voisi kartoituksen pohjalta tulla kysymykseen Saksalais-Suomalaisen evankelisen seurakunnan toimitilojen yhteydessä oleva myymälä-luokka-huonetilakokonaisuus osoitteessa Schleiermacherstrasse 3 Tempelhofin kaupunginosassa Berliinin keskustassa. Myös muita potentiaalisia kohteita on tullut tarjolle ja osa niistä mennyt sivu suun prosessin pitkittyttyä.

Mikkelin puolella hankkeeseen kyllä suhtaudutaan periaatteessa myönteisesti hyvinkin monella taholla. Esimerkiksi Etelä-Savon maakuntaliitto edellisen maakuntajohtajan toimesta piti hanketta ja hankeidea hyvänä ja toteuttamiskelpoisena. Uusi maakuntajohtaja ei ole vielä ehtinyt kannoittaa koko asiaan. Etelä-

Savon T&E Keskuksen johto ilmaisi kiinnostuksensa hanketta kohtaan kesän 2007 yhteisellä Saksan matkalla. (http://www.esavo.fi/media/jousi_070618.pdf)

Sen sijaan tarkemmin hankkeen eteenpäin viemisestä ja heidän mahdollisesta osuudestaan ja roolistaan tukea hanketta ei ole vielä päästy keskustelemaan. Etelä-Savon ammattiopiston rehtori on suhtautunut asiaan myönteisesti ja asian ”lobbaaminen” oppilaitoksen hankeyksikölle on ollut käynnissä jo toista vuotta.

Kun uutta ideaa, uutta toimintatapaa ja samalla uudenlaista vaihtoehtoista oppimisympäristöä ollaan ajamassa markkinoille, on luonnollista, että vie oman aikansa ennen kuin tällainen hanke saadaan hankelistalle ja rahoitus sen perään. Kun asia on uusi ja päättäjille vieras vaatii sen kehittely ja eteenpäin vieminen kärsivällisyyttä sekä aikaa. Oman haasteensa hankkeelle muodostaa myös se, että saksankielen opiskelu oppilaitoksissa yleensä, myös meidänkin oppilaitoksessamme on ollut vähenemään päin. Huolimatta siitä, että Etelä-Savon ammatti-opiston aikuiskoulutustoimialalla on voimallisesti panostettu saksankielen opettajuuteen muiden muassa pitämällä opettajakunnassa saksankielen osaamista ja tarjoamalla kurssi-tarjottimella saksankielen opetusta, yhä harvempi opiskelijoista osaa tai valitsee saksankielen vieraaksi kielekseen.

Etelä-Savon ammattiopiston saksankielisen oppilaitoksen ulkopuolisen verkoston muodostavaan toimijoiden piiriin on pidetty säännöllisesti yhteyttä hankkeen edistämisen tiimoilta ja muutoinkin ajankohtaisten asioiden merkeissä.

Vaikka edellä kirjoitetusta saattaisi pikaisella lukemisella päätellä, että hanke ei ota riittävästi tuulta alleen lähteäkseen kohti toteutusta, uskon silti, että aika ei vielä ole Etelä-Savossa ja Mikkelin seudulla riittävän kypsä mallimymälä Berlinin tyyppiselle uudenlaiselle ja vaihtoehtoiselle oppimisympärisölle, jonne työssäoppimaan tai työharjoittelemaan meno olisi käytännössä yhtä helppoa ja yksinkertaista kuin periaatteessa luokkaan sisään tuleminen.

Tämän kappaleen yhteenvedoksi kiteytyvät seuraavat asiat: Kokemuksesta on hyötyä, yllätyksiä sattuu aina jokaiselle, verkostoista on apua ja avoimella yhdessä tekemisellä saavutetaan tuloksia.

7 MILLAISIN TULOKSIN KEHITTÄMISTYÖSSÄ EDETTY ?

Konkreettiset tulokset suhteessa tavoitteeseen ovat tiivistetysti kirjallisia suunnitelmia ja konseptikuvauksia suunnitellusta uudeltaisesta vaihtoehtoisesta oppimisympäristöstä. Lisää konkretiaa edustaa ne lukuisat paikan päällä Berliinissä ja Pritzwalkissa asian tiimoilta pidetyt palaverit ja suunnittelukokoukset yhdessä saksalaisen hankeosapuolen kanssa. Edelleen konkreettiseksi tulokseksi hankkeen toteutusta silmällä pitäen pidän niiden hankkeen valmistelun aikaisten kahden henkilön, yhden suomalaisen ja yhden saksalaisen kanssa käytyjä alustavia keskusteluja koskien mallimyymälän hankeajasta vakituista henkilöstöä. Omalta osaltaan koko hankkeen saksalaisen osapuolen mukaan saamisen mahdollistava aiesopimus on myös luettava yhdeksi ehkäpä perustavaakin laatua olevaksi konkreettiseksi kirjalliseksi asiakirjaksi ulkomaisen oppimisympäristön aikaansaamiseksi. Kaikki hankkeet toteutuakseen vaativat koulutus- ja valmennus- sekä infomateriaalipaketin. Tämän kehittämishankkeen lopussa on yksi esimerkki tällaisesta soveltuen sekä päättäjille, että henkilöstölle kuin myös rahoittajille ja työvoimaviranomaisille sekä ennen kaikkea ulkomaista työssäoppimista ja työharjoittelua kaipaaville tai tarvitseville aikuisopiskelijoille. Kaikki tähän mennessä saavutetut tulokset on tuotettu yhteistyössä saksalais-suomalaisten toimijoiden kanssa, avoimesti tietoja vaihtaen ja pitkäaikaiseen luottamukselliseen asiakas- kumppanuussuhteeseen perustuen.

Tuloksena valmiit suunnitelmat, opetusmateriaali heti käytettävissä ja testattu, valmennetut toimijat kartoitettu ja aiesopimukset solmittu.

8 MILTÄ TULEVAISUUS NÄYTTÄÄ?

Hankkeen osalta luoda ulkomainen, uudellinen ja vaihtoehtoinen oppimisympäristö näyttötutkintoperusteiselle ammatilliselle aikuisopiskelulle ja aloittaa pilotointi liiketalouden perustutkinnon –merkonomi- osalta, tulevaisuus näyttää loppujen lopuksi valoisalta.

Kansainvälistyminen ja globalisaatio siihen kuuluvine erilaisine trendeineen ja ilmiöineen vain kiihtyy ja kilpailu osaamisesta, osaamisen johtamisesta ja osaavasta ammattityövoimasta kiristyy vuosi vuodelta. Euroopan Unionin alueella väestö ikääntyy voimakkaasti ja suuret ikäluokat saavuttavat eläkeiän poistuen massoittain työmarkkinoilta. Uudet ikäluokat ja eritoten nuorten kansalliset ikäluokat eivät riitä kattamaan sitä vajetta, joka syntyy mittavasta eläköitymisestä. Tarvitaan lisäksi kaikissa EU-maissa työperäistä, ammatillisesti osaavaa, oppimishaluista ja – kykyistä sekä työmarkkinaehtoisesti joustavaa maahanmuuttajajoukkoa. Tämä maahanmuuttajien joukko tuppaa kaiken lisäksi olemaan jo valmiiksi suhteellisen korkeasti lähtömaassaan koulutettuja ammattilaisia. EU:hun heitä vetää EU:n oma imu eli ammattitaitoisen työvoiman tarve, paremmat ja turvallisemmat sekä järjestyneemmät työ- ja sosiaali- sekä asuin-, asunto- ja liikenneolot. (Mielekäs työ on mielekäs oppimisympäristö, Kuntatyönantaja, Nro 3/2008, 30-31).

Me suomalaisetkin tarvitsemme enenevässä määrin kansainvälistä työkokemusta. Sitä voimme hankkia ja saada parhaiten, kun meillä itsellämme on siihen oma ”apparaatti” esimerkiksi mallimyymlä Berlin tai jokin muu sen kaltainen vastaavaa ideaa käytännössä tehokkaasti ja tuloksekkaasti hyödyntävä oppimisympäristö.

Kehittämistehtävässä kuvatun hankkeen osalta tulevaisuus on samaa kuin hankevuodet 2009 ja 2010, jolloin jossakin muodossa Etelä-Savon ammattiopiston aikuisopiskelijoiden on mahdollista suorittaa Saksassa, Berliinissä tai Pritzwalkissa työssäoppiminen ja työharjoittelu.

Tulevaisuudenkuva pähkinänkuoressa: Globalisaatiokehitys kiihtyy, kielitaidon merkitys korostuu, työssäkäyntialueet laajenevat ja korkea ammattitaito välttämätön henkilökohtaisena menestystekijänä.

9 YHTEENVETO

Ideoida, suunnitella, esitellä, valtauttaa, dokumentoida, myydä ja markkinoida ennen kokematon ja uusi, osin ennakkoluulotonkin hanke, ei useinkaan ole niin sanottu ”helppo nakki”. Sinänsä kun asiaan vain malttaa perehtyä huomaa, että loppupelissä kysymyksessä onkin aika yksinkertainen ”keksintö”. Olemassa olevat asiat, tottumukset ja tavat sekä käytänteet vain on yhdistelty tai rakennettu uudelleen, toisista lähtökohdista kuin ennen. Mitä se hyödyttää? Kun kerran toimintaympäristömme muuttuu niinkin voimakkaasti mitä esimerkiksi globalisaatiokehityksen myötä olemme omakohtaisesti kokeneet, on ehkä aika meidänkin alkaa tarkastella asioitamme uudella tavalla ja reagoida uudella tavalla vallitsevaan muutokseen. Parempi tietysti olisi, jos kykenisimme tekemään reagointimme ennakoivasti, proaktiivisesti vaikkapa muutaman vuoden etuajassa.

Tämän kehittämistehtävän tavoitteena on ”kuvata ja mallintaa Etelä-Savon ammattiopiston liiketalouden perustutkintoa näyttötutkintona opiskeleville aikuisille mallimyymälä, joka sijaitsee ulkomailla ja toimii ulkomaisena työssäoppimis- ja työharjoittelupaikkana”.

Tässä kirjasessa on edellä kerrottu kaksi pääväylää lähestyä tuon tavoitteen saavuttamista. Toinen on myymälän mallintaminen eli konseptoinen ja toinen on mallimyymälän ideaa lähestyminen koulutuksen ja valmennuksen tietä. Nämä molemmat lähestymistavat ovat välttämättömiä tavoitteen saavuttamiseksi ja ne tukevat toisiaan. Kaksi päälähestymistapaa voidaan tulkita myös siten, että mallimyymälän konsepti on ikään kuin ”hardware” ja koulutus-valmennuspuoli ”software”.

Neljännessä kappaleessa on kerrottu oppimisympäristön kehittämisen merkityksestä muuttuvassa ja globalisoituvassa maailmassa sekä työelämässä. Viidennen otsikon alla on pohdittu edellytyksiä vaihtoehdoisen oppimisympäristön luomiseksi. Kuudennessa kappaleessa kirjoitan omakohtaisista kokemuksista matkalla saavuttaa kansainvälinen kumppanuus esimerkin saksalaisen oppilaitoksen ja sen johdon sekä henkilöstön kanssa. Kuinka kumppanuuden kautta on saavutettu luottamus ja sen myötä molempien osapuolten luovuudet valjastettua yhteisen tavoitteen – oppimisympäristön kehittämisen ympärille. Seitsemäs kappale käsittelee kaikkia niitä päätavoitteen suuntaisia saavutettuja osatuloksia, joiden kautta päätavoite on saavutettu lähes käden ulottuville. Voidaankin sanoa, ettei tavoitteen toteutuminen ole enää paljosta kiinni. Kahdeksas kappale on kirjoitettu lähinnä hankkeen käynnistämisestä päättävälle taholle eli oppilaitoksen rehtorille ja hankejohtajalle sekä päättävälle sidosryhmille. Kappaleen selkeä ja yksiselitteinen viesti on, että hankkeen toteutuspäätöksellä alkaa olla jo kiire. Muutoin kilpailijat ajavat meidän ohitsemme kansainvälisen

oppimisympäristön kehittämistyössä ja opiskelijat äänestävät jaloillaan valitessaan oppilaitosta. Tämän kappaleen tarkoituksena on koota tiivistetysti kehittämistehtävän tekstiosan avainkohdat.

10 POHDINTOJA

Vain kehittämällä vältämme paikoilleen jämähtämisen. Selkeä ja perusteltu konkreettinen tavoite yksinään edustaa puolta kehitystyössä, loppu on täytäntöönpanoa ja raportointia. Tämän kehittämistehtävän myötä haluan lausua lämpimät kiitokseni saksalaiselle kollegalleni Werner Schulzelle, joka omaa aikaansa ja vaivojaan säästämättä on aina ollut valmis edistämään yhteisen, meille molemmille niin tärkeän pilottihankkeen – mallimyymälän- toteutumista.

Pohdittavaksi jääkin kuinka kauan Werner Schulze jaksaa vielä odottaa suunnitelmien täytäntöönpanoa?

Loppupohdinnaksi yhtä hyvin lukijalle, mallimyymälähankkeesta päättäjille koskien uudenlaisen oppimisympäristön mahdollistamista, opiskelijalle, opettajalle, ulkomaiselle partnerille ja ennen kaikkea tämän kehittämistyön kirjoittajalle jääkin sen miettiminen, miten muutoin kehitän omaa ammattitaitoani vastaamaan ja kestämaan kansainvälisen kilpailun osaamisesta?

Tavoitteena on ollut kuvata ja mallintaa ulkomailla toimiva malliopetusmyymälä. Haluan silti kysyä, saiko lukija selkeän kuvan mistä tutkielmassa pohjimmiltaan on kysymys?

LÄHTEET:

- Asetus ammatillisesta aikuiskoulutuksesta 6.11.1998/812
- Asetus ammatillisesta koulutuksesta 6.11.1998/811
- CIO, Liiketoiminta / Teknologia / Johtaminen –lehti, Nro 1/2008, 23
- Ekonomi –lehti, Nro 4/2008, 12
- Henkilökohtaistamismääräys, OPH, Dno 43/011/2006. 28.11.2006
- Kuntatyönantaja –lehti, Nro 3/2008, 30-31
- Laki ammatillisesta koulutuksesta 21.8.1998/630
- Laki ammatillisesta aikuiskoulutuksesta 21.8.1998/631
- Lahtinen, M., Lankinen, T., Sulonen, A. 2006. Koulutuksen lainsäädäntö käytännössä. Tietosanoma. Helsinki.
- Mikkelin aikuiskoulutuskeskus. 2005. Kansainvälisyys. <http://www.makk.fi/kv-toiminta.asp>
- Näyttötutkinto-opas. OPH. 2007, Vammalan kirjapaino. Helsinki.
- Opetusministeriön asetus ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetussa laissa (631/1998) tarkoitetusta tutkintorakenteesta 1.10.2002/849
- Opetusministeriön asetus ammatillisista perustutkinnoista 1.3.2001/216
- Talouselämä –lehti, Nro 19/2008, 40
- Valtioneuvoston päätös tutkintojen rakenteesta ja yhteisistä opinnoista ammatillisessa peruskoulutuksessa 25.2.1999/213

KUVAT:

- KUVA 1. Yhteistyökumppanin tapaaminen ulkomailla
- KUVA 2. Harjoitusyritys Unelmapuu

LIITTEET:

- LIITE 1. Esimerkki saksalais-suomalaisen ammatillisen aikuiskoulutusyhteistyön aiesopimuksesta.
- LIITE 2. Esimerkki opetusmateriaalista kansainväliseen tehtävään valmistautumisesta.
- LIITE 3. Esimerkki Mallimyymälä Berlin konseptikuvausyhteenvedosta.
- LIITE 4. Esimerkki ulkomaisen messumatkan matkaohjelmasta ja –raportista.
- LIITE 5. Esimerkki Etelä-Savon maakunnan tiedotuslehti Jousi Nro 18.6.2007
- LIITE 6. Esimerkki henkilökohtaistamismääräyksen soveltamisesta.
- LIITE 7. Esimerkki työelämäjakson toteuttamisesta Etelä-Savon ammattiopistossa.

Liite 1

Tällä aiesopimuksella me allekirjoittaneet haluamme pyrkiä toteuttamaan yhteisiä suunnitelmia oppilaitostemme henkilöstön, asiantuntijoiden ja opiskelijoiden osaamisen kehittämisessä, lisäämisessä ja käytön edistämisessä. Tässä tarkoituksessa olemme halunneet solmia tämän sisällöltään väljän aiesopimuksen seuraavin ehdoin:

- 1§ Tämän aiesopimuksen piiriin voivat kuulua molemmin puolin henkilökunnan ja asiantuntijoiden sekä opiskelijoiden vaihdot osapuolten oppilaitoksissa ja sitä kautta heidän yhteistyöyrityksissä.
- 2§ Aiesopimuksen tarkoittamalla yhteistyöllä tavoitellaan kokemustenvaihtoa ja erilaisten osaamis- ja työskentelykäytänteiden molemminpuolista hyödyntämistä ja uuden oppimista ammatillisesti ja kielellisesti erilaisissa oppimisympäristöissä.
- 3§ Aiesopimus sallii myös toteuttaa yhdessä suunniteltuja, jommankumman aloitteesta syntyneitä projekteja tai toimeksiantoja, joiden rahoitus on kunnossa.
- 4§ Aiesopimus sinällään ei sido sen osapuolia taloudellisesti ja juridisesti.
- 5§ Aiesopimuksen mukaisen toiminnan aiheuttamien kustannusten jaosta on sovittu periaate, jonka mukaan osapuolet vastaavat kukin oman henkilöstönsä, asiantuntijoidensa ja opiskelijoidensa kaikista muista kustannuksista paitsi vastaanottajataho vastaa kulloinkin majoitus-, ruoka- ja kuljetuskustannuksista toimintapaikkakunnalla.
- 6§ Tämä aiesopimus on voimassa toistaiseksi ja voidaan irtisanoa kirjallisesti yhden kuukauden irtisanomisajalla.

Laut dieser Absichtserklärung haben beide Unterzeichnete die Absicht, nach gemeinsamen Planungen für unser Personal, Spezialisten sowie Auszubildende unserer Bildungsanstalten zu streben um das Können zu erweitern und praktische Erfahrungen zu erhalten. In dieser Absicht möchten wir diese Absichtserklärung mit folgendem Inhalt und Bedingungen abschliessen:

- 1§ Zum Kreis dieser Absichtserklärung kann beiderseitig der Austausch des Personals und der Spezialisten sowie Auszubildenden in den Bildungsanstalten der Partner und dadurch in ihren Partnerschaftsfirmen gehören.
- 2§ Mit der Zusammenarbeit der Absichtserklärung will man den Erfahrungsumtausch und das Ausnutzen der verschiedenen Praxen des Könnens und der Arbeitsmethoden beiderseitig fördern sowie das Lernen der neuen beruflichen und sprachlichen Sachen in verschiedenen Bildungsumständen erfahren.
- 3§ Die Absichtserklärung ermöglicht auch die zusammen geplanten Ideen der Partner und die entstandenen Projekte oder Aufträge, deren Finanzierung organisiert ist, zu realisieren.
- 4§ Die Absichtserklärung an sich verpflichtet nicht die oben genannten Partner wirtschaftlich und gesetzlich.
- 5§ Die Zuteilung der Kosten von der Tätigkeit der Absichtserklärung so vereinbart worden, dass die Partner je die Kosten ihres Personals, ihrer Spezialisten und Auszubildenden selbst tragen werden, ausser die Empfängerseite trägt jeweils die Kosten der Unterbringung, der Speisen und des Förderbetriebes in dem Tätigkeitsort.
- 6§ Die Absichtserklärung ist vorläufig gültig und kann jederzeit beiderseitig schriftlich in einem Monat gekündigt werden

Tämän aiesopimuksen olemme yhdessä neuvotelleet ja haluamme toimia sen tavoitteiden mukaisesti. Diese Absichtserklärung ist zusammen verhandelt worden und es ist empfehlenswert die Zwecke dieses Vertrages realisieren zu streben.

Pritzwalk, den 3. September im Jahre 2003

Antti Koskinen
Rektor
Mikkelin aikuiskoulutuskeskus
Raviradantie 8-10, Fin-50100 Mikkeli

Werner Schulze
Geschäftsführer
Bildungsgesellschaft Pritzwalk mbH
An der Promenade 5, D-16928 Pritzwalk

Liite 2

Kehtäjämerkintä:

UAMK Opetusohjelma 2018 / Asiantuntijana

Liiketalouden perustutkinnon opiskelussa – merkonomi – vaihtoehtoisen oppimisympäristön tarjoaminen asiakaspalvelun ja markkinoinnin koulutusohjelmaan.

Näyttötutkintojärjestelmän keskeisiä periaatteita ovat:

1. Kolmikantayhteistyö: työnantaja- ja työnteelijätahon sekä opetusalan tiivis yhteistyö tutkintorakenteesta päätettäessä, tutkintojen perusteiden laadinnassa, valmistavan koulutuksen ja näyttöjen suunnittelussa ja toteutuksessa.
2. Tutkintojen riippumattomuus ammattitaidon hankkimistavasta.
3. Ammattitaidon osoittaminen näytöllä.

Ammatillisessa perustutkimossa osoitetaan ammattitaidon saavuttaminen ja alalle työllistymisen edellyttämät tiedot ja taidot

Tutkintoon - merkonomi - valmistavan koulutuksen tarkoitus ja tavoitteet

Tutkintoon valmistava koulutus jäsenetään tutkinnonosittain.

Valmistavan koulutuksen tarkoitus on antaa opiskelijoille sellaiset valmiudet, että he suorittavat näytöistä ja että heillä on tutkinnon perusteiden edellyttämä, työelämän tarvitsema ja hyväksytty ammattipätevyys.

Koulutuksen tarkoituksena on siis

- a) Valmentaa opiskelijaa näyttämään osaamisensa sekä
- b) Tuottaa työ- ja elinkeinoelämälle pätevää ja ammattitaitoista työvoimaa

Valmistavan koulutuksen toteutus - merkonomin perustutkinnossa

Valmistavan koulutuksen toteutuksessa on tärkeää, että tutkintoon valmistautuminen perustuu henkilökohtaiseen oppimissuunnitelmaan (HOPS). Siinä huomioidaan erilaisella lähtötasolla ja elämäntilanteessa olevat opiskelijat, heidän tapansa oppia ja valitaan kullekin tarkoituksenmukainen opiskelutapa ja oppimisympäristö.

Merkonomin ammatti kansainvälisten tehtävien näkökulmasta

Kaikkien elinkeinoelämän alojen kaupallista ja hallinnollista osaamista edellyttävät tehtävät. Erityisesti kaupan ja hallinnon alan ydinammattitaitoa edellyttävät tehtävät, kuten esim. eri alojen asiakaspalvelu-, myynti-, ja markkinointitehtävät.

Asiakaspalvelun ja markkinoinnin koulutusohjelman suorittaneen tulee osata arvioida yrityksen kilpailutilannetta ja soveltaa kilpailukeinoja eri tilanteissa, jolloin hänen on tunnettava yrityksen kansallinen ja **kansainvälinen** toimintaympäristö. Hänen on osattava esitellä ja myydä työhönsä liittyviä tuotteita/palveluja. Hänen tulee osata neuvotella myynti- ja ostotilanteissa vuorovaikuttavasti äidinkielen lisäksi toisella kotimaisella ja yhdellä vieraalla kielellä asiakkaan kulttuuritaustat huomioiden.

Kansainvälisyys osana opetuksen suunnittelua - merkonomien pöytä

Nykypäivän lähtökohalta on, että opiskelijan on ammatti- ja koulutus alasta riippumatta saatava valmiudet sekä kotimaan kansainvälisissä, monikulttuurisissa työympäristöissä työskentelemiseen että **ulkomailla työskentelyyn**.

Globalisoituvassa maailmassa tuskin voimme sanoa, ettei kansainvälisyys koskettaisi kaikkia aloja.

Opettajan tehtävä on muuten muassa luoda suvaitsevaisen ilmapiiri ja kannustaa opiskelijoita kansainvälisyyteen.

Jokaisen tuhtoon tähtäävän koulutuksen vähimmäistavoitteena on antaa opiskelijoille valmiudet palvella eri aljen asiakkaita, sisäisiä ja ulkoisia, avustavasti jollakin vieraalla kielellä. Toivottavaa olisi oppia myös jonkin verran oman alan sanastoa.

Kansainvälisyyttä voidaan opiskella muutenkin kuin pelkästään kieliopintojen kautta.

Oppimisjärjestelyt suunnitellaan niin, että niissä hyödynnetään opiskelijoiden elämäkokemusta ja työkokemusta.

Opetus- / mallinymäläsuunnitelma – ”myymälä Berlin” – uudenlainen opetus- ja oppimisympäristö kansainvälisün kaupanalan töihin

Läikeidea: Kätevästi, turvallisesti ja helposti kansainvälistä turtumaa ja työkokemusta Saksasta / Berliinistä

Toiminta-ajatus: Tuoda esille, tarjota myyntiin ja välittää asiakkaille suomalaisia / eteläsavolaisia tuotteita ja palveluja

Kohderyhmät: Saksalaiset / berliiniläiset sekä Berliinissä asuvat suomalaiset kuin myös kaupungissa vierailevat matkailijat

*Opetus- / mallinymäläsuunnitelma – ”myymää Berlin” – uudenlainen
opetus- ja oppimisympäristö kansainvälisün kaupanalan töihin*

Läkeidea: Kätevästi, turvallisesti ja helposti kansainvälistä turtumaa ja työkokemusta Saksasta / Berliinistä

Toiminta-ajatus: Tuoda esille, tarjota myyntiin ja välittää asiakkaille suomalaisia / eteläsavolaisia tuotteita ja palveluja

Kohderyhmät: Saksalaiset / berliiniläiset sekä Berliinissä asuvat suomalaiset kuin myös kaupungissa vierailevat matkailijat

Liite 3

ETELÄ-SAVON AMMATTIOPISTO
Aikuiskoulutustoimiala

Koulutuksen tuotekehitystuote
14.1.2008

MALLI-OPETUSMYYMÄLÄ ”Berliini”

Liikeidea: Kätevästi, turvallisesti ja helposti kansainvälistä työkokemusta ja osaamista malli-myymäälätyöskentelyllä

Myydä suomalaisia (erityisesti etelä-savolaisia) tuotteita ja palveluja Berliinissä opiskelija- / työharjoittelija- / työssäoppimistyövoimaa hyödyntäen ja siten vahvistaa sekä positiivista Suomi- ja Etelä-Savo mielikuvaa kuin myös tarjota opiskelijoille kansainvälinen työ-, työharjoittelu- ja työssäoppimisympäristö.

Toiminta-ajatus: Myydä, välittää ja esitellä suomalaisia tuotteita ja palveluja

Kuvaus toiminnasta: Myymälä versus harjoitusyritys (ks. E-S Ammattiopisto/aikuiskoulutus) Myymälä vuokrataan ja kalustetaan sekä siinä toimitaan yhdessä saksalaisen koulutuskumppanin Bildungsgesellschaft Pritzwalk mbH:n kanssa. Myymälässä myydään suomalaisia (etelä-savolaisia) tuotteita ja palveluja (käsityö-, teollisia tuotteita, maaseutuelinkeinojen tuotteet sekä välitetään matkailu-, elämys- ja lomapalveluja Suomeen (pääasiassa Etelä-Savoon) kuin myös tehdään tunnetuksi suomalaista osaamista erilaisin markkinoinnillisin ja mainonnallisin keinoin (internet, sähköposti, messut ja tapahtumat sekä esittelyt). Myymälän yhteydessä ylläpidetään pienimuotoisesti netti-kahvilaa.

Tuotevalikoima muodostuu lähinnä sellaisista tuotteista (komissio), joille sen suomalainen valmistaja hakee vientimahdollisuuksia. Tuotevalikoima on jaettu selkeisiin ryhmiin kuten kestoelintarvikkeet (luomu), puu- ja taide-esineet sekä korut, käsiteolliset tuotteet (villa, nahka, lasi, metalli), matkailu-, elämys-, tietoa Suomesta ja loma- sekä vapaa-ajan viettopalvelut.

Myymälässä toimii yksi päätoiminen palkattu myymälänhoitaja, joka johtaa toimintaa. Muun henkilöstön muodostavat suomalaiset (etelä-savolaiset) ja saksalaiset (Pritzwalkilaiset) opiskelijat (kerrallaan 3 suomal. + 3 saksal. ryhmissä n. 1 kuukauden työ-, työharjoittelu- ja työssäoppimisjaksoissa).

Myymälän aukioloaika ma-pe klo 10-18, la 9-13

Muut tukipalvelut: Työ-, työssäoppimis- ja työharjoittelujaksoilla olevat suomalaiset ja saksalaiset opiskelijat (keskim. 3+3 ryhmissä) toimivat työpareina (suomi-saksa) myymälässä kaikissa niissä tehtävissä, joita kaupan ”arjen” pyörittäminen edellyttää. (myynti, kassatoiminnot, asiakaspalvelu, tilaukset, hinnoittelut, inventaariot, somistukset, laskuntarkistukset, puhelinmyynti viranomais- ja pankkiasiointi jne.).
Opiskelijoille koulutuksen ja työ-, työharjoittelu- ja työssäoppimispaikan järjestäjät (Eskky ja BGB) ovat järjestäneet majoituksen, yhden aterian päivässä ja terveydenhuollon palvelut.
Matkat kotoa työ-, työharjoittelu- ja työssäoppimispaikkaan (=myymälä) ja

takaisin kotiin maksaa koulutuksen järjestäjät kumpikin omien opiskelijoidensa osalta. Työharjoittelusta maksetaan suomalaisille veroton asianomaisen maan ulkomaan päiväraha ja saksalaisille vastaava asianomaisen maan kotimaan päiväraha kahden viikon välein.

Ennen ulkomaiseen työharjoitteluun lähtöä tulee suomalaisten opiskelijoiden suorittaa hyväksytysti asianomaisen maan kieli- ja kulttuurivalmennus järjestäjäoppilaitoksessa Suomessa.

MALLI –OPETUSMYYMÄLÄ ”Berliini”

Kohderyhmä: Saksalaiset, lähinnä berliiniläiset sekä Berliinissä asuvat suomalaiset ja muut satunnaiset myymälään poikkeavat asiakkaat.

Toiminnan kustannukset: Toiminnan käynnistämiseksi kartoitetaan mahdollisuudet saada hankkeelle EU- hankerahaa ja laaditaan hankehakemus.
Alustavaksi hankeajaksi on kaavailtu kahta vuotta (2v.)
Karkea toiminnan (2 v.) talousarvio sisältäen hankkeen suunnittelun, valmennuksen ja käynnistämisen on 170.000 € jakautuen seuraavasti vuosille 2008 ja 2009. Tai hankerahoituksesta johtuen vuosille 2009-2010.

	2008	2009	yht	netto
Suunnittelu, valmennus- ja järjestelykustannukset	25.000 €	5.000 €	30.000 €	30.000€
Myymälänhoitajan palkat + sotu (12 kk)	39.000	40.950	79.950	79.950
→ Liikehuoneiston vuokrat ja sivukulut (12 kk)	30.000	30.000	60.000	30.000
→ Opiskelijamajoitus (10 kk) sis. 3+3 opisk. a´30€/vrk x 30 vrk x 10 kk	54.000	54.000	108.000	54.000
→ Opiskelijaterveydenhuolto (10 €/opisk./vko) (44 vko)	2.640	2.640	5.280	2.640
→ Opiskelijaruokailut (10 kk) sis 3+3 opisk. a´ 5€/vrk x 30 vrk x 10 kk	9.000	9.000	18.000	9.000
Päivärahat Saksa (10 kk) 3 opisk. a´ 62 € /vrk x 30 vrk x 10 kk	55.800	55.800	111.600	111.600
TOTAL / KOKONAISKUSTANNUKSET	215.440	197.390	412.830	317.190
Suomal. osuus edellisistä	167.620	149.570		
Saksal. osuus edellisistä	47.820	47.820		
Hankkeen omarahoitus kokonaiskustannuksista 20%	43.088			
	172.352			
11 HANKERAHOITUSTA KAHDELLE VUODELLE				

(→ kulut jaetaan Eskky/BGB 50/50 –periaatteella)

	2008 av	2008 lv	
→ → Hankerahoituksen (172.353 €) jakautuminen	86.176 €	86.176 €	172.352 €
Suomi (%)	77,80%		
Saksa (%)	22,20%		
Suomi (€)	67.044,93	67.044,92	134.089,85 €
Saksa (€)	19.131,08	19.131,07	38.262,15 €
→ → Omarahoitusosuuden (43.088 €) jakautuminen	21.544 €	21.544 €	43.088 €
Suomi (%)	77,80%		

Saksa (%)	22,20%		
Suomi (€)	16.761,23	16.761,23	33.522,46 €
Saksa (€)	4.782,77	4.782,77	9.565,54 €

Yhteenvedo rahoituksesta:

Jos yhteishankkeeseemme (Eskky – Bildungsgesellschaft Pritzwalk) saisimme hankerahaa eo.kahdelle vuodelle 172.352 € ,muodostuisi MALLI –MYYMÄLÄHANKKEEN toimijapuolikohtaiset ensimmäisen toimintavuoden puolivuositukustannukset esim.seuraavasti:

partneri	alkuvuosi. 2008	loppuvuosi. 2008	yht.
Suomi, omarah.	16.761,23 €	16.761,23 €	33.522,46 €
hankerah.	67.044,93	67.044,92	134.089,85
Saksa, omarah.	4.782,77 €	4.782,77 €	9.565,54 €
hankerah.	19.131,08	19.131,07	38.262,15
Koko hanke	107.720,01 €	107.719,99 €	215.440,00 €

Vaihto-omaisuus: Kaikki myytävät tuotteet ovat komissiokauppatavaraa, joista palkkioina on määrä periä vähintään hankkeen omakustannusosuuden suuruinen määrä. Palvelut vastaavasti ovat välityspalvelutuotteita, joista peritään erikseen sovittava sopimuksen mukainen välityspalkkio.

ERWACHSENENBILDUNGSZENTRUM MIKKELI

Produktentwicklung im
Schulungsbereich
(30.10.2006), neuer
Stand 7.6.2007 und

14.1.2008

MUSTER-LEHRLADENGE SCHÄFT ”Berlin”

Was ist die Geschäfts-
idee?

Praktisch, sicher und einfach internationale Arbeitserfahrung und Know-how beim Arbeiten im Muster-Ladengeschäft
Es sollen in Berlin Waren und Dienstleistungen aus Finnland und vor allem aus Süd-Savo verkauft werden, wobei Studierende/ Praktikanten /Auszubildende am Arbeitsplatz als Arbeitskräfte in Frage kommen; dadurch soll das positive Bild von Finnland und Süd-Savo gestärkt werden und den Auszubildenden ein internationales Milieu für ihre Arbeit/ ihr Praktikum /ihre Ausbildung am Arbeitsplatz angeboten werden.

Was soll gemacht
werden?

Verkaufen, vermitteln und vorstellen von finnischen Waren und Dienstleistungen.

Wie soll es gemacht
werden?

Ein Ladengeschäft wird gemietet und eingerichtet; gearbeitet wird zusammen mit dem deutschen Partner Bildungsgesellschaft Pritzwalk

mbH.

Im Laden werden finnische (Süd-Savo-) Erzeugnisse verkauft, z.B.Kunstgewerbe-, industrielle, landwirtschaftliche Erzeugnisse und touristische-, Erlebnis- und Feriendienstleistungen in Finnland (und besonders in Süd-Savo) vermittelt und verkauft. Ausserdem soll finnisches Know-how mit verschiedenen Vermarktungs- und Reklamemitteln bekannt gemacht werden, z.B. durch das Internet, E-Mail, Messen, Veranstaltungen

und Präsentationen. Ein kleines Internet-Café soll ebenfalls integriert werden.

: Die Produktpalette besteht vor allem aus solchen (Kommissions-)Produkten, die der finnische Produzent gerne exportieren möchte. Die Auswahl ist in Segmente aufgeteilt: Dauerlebensmittel (aus biologischem Anbau), Kunst und Schmuck aus Holz und anderen Materialien, Kunstgewerbliches aus Wolle, Leder, Glas und Metall, Tourismus- und Erlebnisinfo aus Finnland und Ferien- und Freizeitmöglichkeiten in Finnland.

Die Hauptverantwortung im Geschäft trägt ein/e festangestellte/r Geschäftsführer/in, der/die das Ganze organisiert. Das Personal besteht aus finnischen (aus Süd-Savo) und deutschen (aus Pritzwalk) Studierenden, wobei jeweils drei finnische und drei deutsche in einer Gruppe zusammenarbeiten; sie sind jeweils einen Monat je nach ihrer Ausbildungsform bei der Arbeit/im Praktikum oder in einem Arbeitsausbildungsmodul.

Das Geschäft ist Mo-Frei von 10 – 18 Uhr, Sa von 9-13 Uhr geöffnet..

Was ist sonst noch wichtig?

Die finnischen und deutschen Studierenden (durchschnittlich 3+3 pro Gruppe) arbeiten als jeweils finnisch-deutsches Paar im Geschäft: sie beteiligen sich an allen in einem Ladengeschäft anfallenden Arbeiten (Verkauf, Kasse, Bedienung, Bestellung, Preisstellung, Inventar, Dekoration, Rechnungskontrolle, Telefonverkauf, Umgang mit Behörden und Banken etc.) Die Organisationen, die die Ausbildung und den Platz für Arbeit/Praktikum/Ausbildung am Arbeitsplatz organisiert haben (Bildungsgemeindeverbund von Süd-Savo, abgekürzt BGV, und Bildungsgesellschaft Pritzwalk, abgekürzt BGP) stellen eine Unterkunft, eine Mahlzeit pro Tag und Krankenversorgung zur Verfügung.

Die Reisen von zuhause zum Arbeits-/Praktikums-/Ausbildungsplatz bezahlen die Organisatoren jeweils für ihre eigenen Studierenden.

Die finnischen Studierenden bekommen steuerfrei das für das jeweilige Land geltende Auslandstagegeld, die deutschen entsprechend das Inlandstagegeld jeweils alle 14 Tage.

Bevor die finnischen Studierenden zum Praktikum ins Ausland fahren können, müssen sie einen Sprach- und Kultureinführungskurs für das jeweilige Land absolvieren.

Wer sind die Kunden?

Deutsche, vor allem Berliner, in Berlin wohnende Finnen und andere zufällig ins Geschäft gekommene Kunden.

Was kostet das Ganze?

Um die Sache in Gang zu bringen, wird untersucht ob es möglich ist, für das Unternehmen EU-Projektgeld zu bekommen, ein entsprechender Antrag wird gestellt.

Zunächst sind zwei Jahre (2) als Projektzeit gedacht.

Ein vorläufiges Budget für ein zweijähriges Projekt, das Planung, Vorbereitung und Anlaufen enthält, beträgt 170.000 € und verteilt sich wie folgt auf die Jahre 2007 und 2008.

	2007	2008	zus.
Planen, Vorbereitung, Organisationskosten	25.000 €	5.000 €	30.000 €
Gehalt für den/die Geschäftsführer/in + Nebenkosten (12 Monate)	39.000	40.950	79.950
→ Miete und Nebenkosten der Geschäftsräume (12 Monate)	30.000	30.000	60.000
→ Unterkunft für Studierende (10 Monate) bestehend aus 3+3 Stud. à 30€/Tag x 30 Tage x 10 Monate	54.000	54.000	108.000
→ Krankenversicherung f. Studenten (10 €/Stud./Woche) (44 Wo)	2.640	2.640	5.280
→ Studentenverpflegung (10 Monate) bestehend aus 3+3 Stud. à 5€/Tag x 30 Tage x 10 Monate	9.000	9.000	18.000
Tagegeld Deutschland (10 Monate) 3 Stud. à 62 € /Tag x 30 Tage x 10 Monate	55.800	55.800	111.600
TOTAL / GESAMTKOSTEN	215.440	197.390	412.830
Finnischer Anteil	167.620	149.570	
Deutscher Anteil	47.820	47.820	
Eigenfinanzierung des Projekts 20% der Gesamtkosten	43.088		
	172.352		
12 PROJEKTFINANZIERUNG FÜR ZWEI JAHRE			

→ Die Kosten werden zwischen BGV und BGP zur Hälfte geteilt.

	2007	2008	
→ → Aufteilung der Projektfinanzierung (172.353 €)	86.176 €	86.176 €	172.352 €
Finnland %	77,80%		
Deutshl.(%)	22,20%		
Finnland (€)	67.044,93	67.044,92	134.089,85 €
Deutshl.(€)	19.131,08	19.131,07	38.262,15 €

	2007	2008	
→ → Aufteilung der Eigenfinanzierung (43.088 €)	21.544 €	21.544 €	43.088 €
Suomi (%)	77,80%		
Saksa (%)	22,20%		
Suomi (€)	16.761,23	16.761,23	33.522,46 €
Saksa (€)	4.782,77	4.782,77	9.565,54 €

Zusammenfassung zur Finanzierung:

Wenn wir für unser gemeinsames Projekt (BGV und BGP) Projektfinanzierung für die genannten zwei Jahre in Höhe von 172.352€ bekommen würden, wären die Kosten für das Musterladengeschäft für die zwei Organisatoren pro Halbjahr im ersten Projektjahr etwa wie folgt:

Partner	1. Jahreshälfte 2007	2.Jahreshälfte 2007	insgesamt
FI, Eigenfinanz.	16.761,23 €	16.761,23 €	33.522,46 €
Projektfinanz.	67.044,93	67.044,92	134.089,85
D, Eigenfinanz.	4.782,77 €	4.782,77 €	9.565,54 €
Projektfinanz.	19.131,08	19.131,07	38.262,15
insgesamt	107.720,01 €	107.719,99 €	215.440,00 €

Umlaufvermögen: Alle zu verkaufenden Waren sind Kommissionswaren, wobei als Provision mindestens soviel wie die Eigenfinanzierung des Projektes herauskommen muss. Dienstleistungen sind Vermittlungsprodukte, eine Vermittlungsprovision muss extra vereinbart werden.

Liite 4

Tapahtuma: Kansainvälinen leipomo-, konditoria- ja jäätelöalan messutapahtuma

Tapahtuma viettää 40-vuotisjuhlaansa 600 näytteilleasettajan voimin: esillä on materiaaleja, laitteita, työvälineitä, puolivalmiita tuotteita ja tuottavuutta parantavia lisäaineita, samoin kuin myyntipisteiden ja tuotantopaikkojen hallinnointia 4 messuhallissa. Tapahtumaan odotetaan 80 000 kävijää kautta maailman.

Esillä mm.:

- pienleipomot
- teolliset leipomot
- konditoriat
- jäätelön valmistus
- suklaan ja makeisten valmistus
- noutoruokat
- myymälöiden varustaminen
- alan koulutustarjonta

Oheistapahtumia:

- The Bakery World Cup
- Master International des Desserts Glacés

Aika: 29.3.-1.4.2008

Paikka: Paris-Nord Villepinte Parc d'Expositions
Pariisi

Osallistujat: Antti Koskinen
Patrick Laffitte
Timo Leso
Minna Purhonen

Tavoitteet: Messumatkan tavoitteena on hakea ideoita:

- oppilaitoksen pienleipomotoiminnan kehittämiseen
- konditoriatoiminnan tuotteisiin ja esillepanoon
- noutoruokakonseptiin sovellettuna oppilaitosympäristöön
- myymälävarustamiseen oman myymälän kehittämistä silmällä pitäen
- alan koulutustarjontaan

Ohjelma:**Lauantai 29.3.**

klo 3.00 Lähtö Mikkelistä lentokentälle
kuntayhtymän henkilöautolla

klo 7.35 Lento AY 871 Helsinki-Pariisi

klo 9.40 Saapuminen Pariisiin

Tutustuminen messuihin
Majoittuminen hotelliin

Sunnuntai 30.3.

Tutustuminen messuihin

Maanantai 31.3.

Tutustuminen messuihin

Tiistai 1.4.

klo 10.50 Lento AY 872 Pariisi-Helsinki

klo 14.50 Saapuminen Helsinkiin

n. klo 18.30 Paluu Mikkeliin

Majoitus:

PREMIERE CLASSE ROISSY Charles de Gaulle - Paris NORD 2
309 RUE BELLE ETOILE ZI PARIS NORD 2 BP5005
95945 Roissy Charles-de-Gaulle Cedex
puh. 0 892 707 299
email:roissy@premiereclasse.fr

Huonejako:

huone 1: Koskinen Antti

huone 2: Purhonen Minna

huone 3: Laffitte Patrick, Leso Timo

Kustannukset:

Kustannus:		Kustannus/hlö:
Lentoliput	1.180 euroa	295 euroa
Majoitus	585 euroa	146,25 euroa
Aamupalat	54 euroa	13,50 euroa
Mikkeli-Helsinki-Mikkeli (talon autolla)	130 euroa	32,50 euroa
Pysäköinti lentoasemalla	80 euroa	20 euroa
Pv-rahast	1056 euroa	264 euroa
Liikkuminen Pariisissa	200 euroa	50 euroa
Yhteensä	2755 euroa	688,75 euroa
Alustavat toteutuneet kustannukset:	kaikki	per/hlö (4)
→ Juoksevat matkakulut tositteita vastaan	1.568,76€	
→ Laskutettavat päivärahat (jälkikäteen)	1.056,00€	
→ Yhteensä.....	2.624,76€	656,19€

Matkan toiminnalliset tulokset:**1) Oppilaitoksen pienleipomotoiminnan kehittäminen****2) Konditoriatoiminnan tuotteet ja esillepanot**

- omien suklaalevyjen teko / päällyys
- suklaan ja konvehtien pakkausmateriaalit
- jauhomix
- tuotekuva- ja -pakkausmalleja
- päällystepakkaustilaus (1000 / 1000 kpl omalla logolla)
- ruokaisan leivän valmistusvinkit
- esitteet ja luettelot
- reseptiikan hankinta
- brasserituoteideat
- silikonmuottien ja elintarvikevärien hankinta
- ideoita leipomon laitehankintaehdotuksiksi

3) Noutoruokakonsepti oppilaitosympäristöön

- ei ollut esillä etsimisestä huolimatta.

4) Myymälän varustaminen oppilaitoksen myymälän kehittämiseksi

- työvaatemallit ja alan uusin muoti
- ruokala ja myymälämaailmojen ideoiden kuvaaminen suunnittelun pohjaksi
- cocktailien ja drinkkien kuvastoja ja valmistusvälineistöihin tutustuminen sekä välinehankinta
- ravintolan somismateriaali-ideoita
- lämpimien ruokien esillelaittovirityksiin tutustuminen

5) Alan koulutustarjonta

- yhteistyöoppilaitoksen edustajan ja johdon tapaaminen
- koulutusohjelman ja koulutuskalenterin hankinta
- kahden yhteistyöoppilaitoksen konditoriaopiskelijan tapaaminen
- työharjoittelu- ja työssäoppimisravintolaan tutustuminen ja yhteistyön aloittamisesta neuvottelu

Sovitut jatkotoimenpiteet:

- logot päällystepakkaustoimittajalle viikolla 15/2008
- aiesopimuksen valmistelu (huhti-elo-2008) yhteistyöoppilaitokselle opiskelija- ja opettajavaihtojen aloittamiseksi v. 2009
- työssäoppimis- ja työharjoittelun käynnistämiseksi yhteistyösopimuksen valmistelu (huhti-elo-2008)
- oman suklaalevyn valmistuksen pilottikokeilu ja etiketin suunnittelu (huhti-kesä-2008)
- Opetus- ja harjoitusravintola Bravurin ja Napostellan saneerausinvestoinnin suunnittelun valmistelu (huhti-kesä-2008)
- matkan tulosten julkistaminen ja levitys oppilaitoksen sisällä sekä suunnitteluideoiden keruun käynnistäminen (huhti-joulu-2008)
- matkan digikuvamateriaalin yhteenvedon kokoaminen (huhti-2008)
- kiitoskirjeiden valmistelu ja postitus Ranskan uusille yhteistyökumppaneille (huhti-2008)
- Suomi-Ranska yhdistykselle messumatkainfon välittäminen (huhti-2008).
- Matkan tulosten analysointi- ja seurantalaverin pitäminen tiimille (touko-kesä-2008)

Yhteenveto:

Matka oli erittäin hyvin valmisteltu ja suunniteltu. Tavoitteet koettiin realistisiksi ja ne saavutettiin sekä matkakustannusbudjetti hieman jopa alitettiin. Oppilaitoksen kansainvälistymisen ja marata-alan koulutusten kehittämisen kannalta tärkein saavutettu messutulos oli kahden uuden yhteistyökumppanuuden avaaminen.

Liite 5

http://www.esavo.fi/media/jousi_070618.pdf

Etelä- Savon ammattiopisto Aikuiskoulutus

HENKILÖHTAISTAMISMÄÄRÄYKSEN SOVELTAMINEN

Henkilökohtaistaminen

Henkilökohtaistaminen tarkoittaa näyttötutkintojärjestelmässä asiakaslähtöisesti suunniteltuja ja toteutettuja tutkinnon suorittajan ja opiskelijan ohjaus- neuvonta-, neuvonta-, tutkinto- ja opetuspalveluja.

Henkilökohtaistamisen piiriin kuuluvat kaikki näyttötutkintoina järjestettävät perus-, ammatti- ja erikoisammattitutkinnot ja niiden osat, joihin kuntayhtymällä on koulutuksen järjestämisluvat ja/tai tutkintojen järjestämissopimukset. **Koulutuksen järjestäjä** huolehtii valmistavan koulutukseen hakeutumisen, tutkinnon suorittamisen ja ammattitaidon hankkimisen henkilökohtaistamisen, myös siinä tapauksessa, että tutkinnon järjestäjä on joku yhteistyökumppani.

Henkilökohtaistamisen periaatteet

Näyttötutkintopalvelut ja siihen liittyvät neuvonta-, ohjaus ja muut tukitoimet ovat asiakaslähtöisiä kaikissa henkilökohtaistamisen vaiheissa.

Kaikissa tarjolla olevissa tutkinnoissa on aidosti mahdollista suorittaa pelkkä tutkinto ja siitä tiedotetaan verkkosivuilla, koulutusesitteissä ja koulutus- ja tutkintoilmoituksissa. Tutkintoihin on jatkuva haku, eri tutkinnoista koostuvat ryhmäaloitusajankohdat määritellään kysynnän ja käytävissä olevien koulutuspaikkaresurssien mukaan puolivuositain. Lähiopintotarjonta suunnitellaan puolivuositain. Verkkopintomahdollisuuksia lisätään tarpeen ja käytävissä olevan resurssin mukaan.

Henkilökohtaistaminen toteutetaan tarpeen mukaan yhteistyössä työpaikkojen ja työelämän edustajien sekä muiden tarvittavien asiantuntijoiden kanssa; tutkinnon järjestäjä (mikäli tutkinnot järjestää joku muu oppilaitos), työvoimatoimisto jne. Henkilökohtaistamisessa huomioidaan erilaisen kieli- ja kulttuuritaustan omaavat tai muusta syystä erityistä tukea tarvitsevat.

Henkilökohtaistamisesta kerätään säännöllisesti palautetta ja sitä tukevia palveluja kehitetään yhteistyössä siihen osallistuvien kanssa.

NÄYTTÖTUTKINTOON JA SIIHEN VALMISTAVAN KOULUTUKSEEN HAKEUTUMINEN

Alkuhaastattelu

Ennen opiskelijavalintaa on alkuhaastattelu, joka toteutetaan yksilö- tai pienryhmähaastatteluna, ja tutkintoinformaatio, jossa kerrotaan myös alustavasti henkilökohtaistetusta tutkintosuorituksesta ja valmistavasta koulutuksesta ja varmistetaan halukkuus henkilökohtaistettuun tutkintopolkuun. Alkuhaastattelun tavoitteena on myös kartoittaa alustavasti hakeutujan ura- ja työllistymissuunnitelmaa ja soveltuvuutta koulutuslalle sekä varmistetaan hakeutujalle soveltuva koulutuksen tai tutkintosuorituksen rahoitusmuoto.

Alkuhaastattelun perusteella hakeutuja ohjataan valmistavaan koulutukseen, hakeutumisvaiheen työpajaan tai tutkinnon suorittajaksi. Hakeutumisvaiheen työpajan irrotetaan resurssi koulutuksen rahoitusmuodoittain. Suoraan tutkinnon suorittajiksi tuleville on varattu resurssi VOS- rahoituksesta.

Mikäli hakeutujalla ei ole työpaikkaa, ohjataan hänet kartoittamaan omaa näyttö- ja/tai työssä oppimispaikkaa. Suoraan tutkinnon suorittajaksi ohjattavan kanssa sovitaan osaamiskartoitus, jolla varmistetaan hänen osaamisensa vastaavuus tutkinnon perusteisiin. Alkuhaastattelun perusteella voidaan hakeutuja myös ohjata toiseen oppilaitokseen tai hänelle paremmin soveltuvaan muuhun palveluun.

Alkuhaastattelut pyritään toteuttamaan keskitettyinä, puolivuositain sovittavina aloituspäivinä. Tutkintovastaava voi tarvittaessa sopia myös kysynnän mukaan yksittäisiä alkuhaastatteluja.

Osaamisen tunnistaminen ja lähtötilanteen kartoitus

Lähtötilanteen kartoituksella selvitetään hakeutujan lähtötilanne, hänelle soveltuva tutkinto tai osa, ammattitaidon hankkimistarpeet ja –toiveet sekä mahdollisten tukitoimien tarve. Lähtötilanteen kartoituksessa selvitetään myös tarpeen mukaan hakeutujan oppimisvalmiuksia ja –tyylejä. Oppimistyylien arviointitestejä esim. www.lukineuvola.fi/tietopankki/havaintokanavatesti ja alakohtaisesti mahdollisesti tarvittavia soveltuvuustestejä.

Osaamisen tunnistamiseen käytetään monipuolisia kullekin alalle soveltuvia menetelmiä. Keskeinen menetelmä on alan opettajan asiantuntijahaastattelu. Haastattelu pohjautuu hakeutujan itsearviointiin ja henkilöhistoriaan, työ- ja opintotodistuksiin, työnantajan lausuntoihin sekä tarvittaessa työnäytteisiin. Itsearviointi kohdistuu tavoitteena olevan tutkinnon perusteisiin. Tutkinnon suorittajaa ohjataan tai opastetaan käyttämään osaan.fi -tiedostoa tai ammattialakohtaisesti itse laadittuja osaamiskartoituksia.

Osaamisen tunnistamisen perusteella arvioidaan miltä osin osoitettu osaaminen vastaa tavoitteena olevan tutkinnon ammattitaitovaatimuksia ja huomioidaan henkilökohtaistamissuunnitelman laadinnassa. Osana tutkintosuorituksia esitetään hyväksyttäväksi aikaisemmin osoitettu osaaminen niiltä osin, kun se voidaan luotettavasti todeta tutkinnon perusteiden ammattitaitovaatimusten sekä arvioinnin

kohteiden ja kriteereiden mukaisesti. Seuraavia dokumentteja voidaan tutkintokohtaisesti katsoa osoitetun osaamisen dokumenteiksi:

- tutkinto- ja koulutodistukset, joissa vastaavat ammattitaitovaatimukset
- tietokoneen käyttäjän kortit
- yleiset kielitutkinnot
- ensiapukortit
- hygieniapassit
- anniskelupassit
- työturvallisuuskortti
- järjestyksen valvojan kortti
- märkätilasertifikaatti

Työkokemuksen, harrastustoiminnan ja muutoin saavutetun osaamisen osalta arvioidaan miltä osin hakeutuja voidaan ohjata suoraan hänelle soveltujan tutkinnon osan tai osien suorittamiseen ja miltä osin hänet ohjataan tarvittavan ammattitaidon hankintaan.

Johtopäätösten tekeminen

Hakeutumisvaiheessa lähtötilanteen kartoituksen ja osaamisen tunnistamisen perusteella sovitaan hakeutujan kanssa tarpeen mukaan seuraavista asioista:

- soveltuvan tutkintotason määrittelystä
- soveltuvan tutkinnon tai osan valinnasta
- rahoitusvaihtoehdon täsmentämisestä
- yhteistyömahdollisuuksista työpaikan kanssa; mahdollisuus näyttö- ja oppimisympäristönä.
- miltä osin osoitettua osaamista esitetään tunnustettavaksi
- miltä osin hakeutujalla on jo osaamista ja voidaan ohjata näyttöön
- mihin ammattitaidon alueisiin tarvitaan vahvistamista ja lisää ammattitaitoa
- ohjauksen ja tukitoimien ja eritysten tukitoimien tarpeesta ja alustavasti käytännön toteutuksesta
- miten arvioidaan henkilökohtaistamisen toteutumista tutkinnon suorittamisen ja ammattitaidon hankkimisvaiheiden aikana.
- jatkosuunnitelmasta niille, joiden kanssa todetaan, ettei koulutus- ja tutkintotarjonnastamme löydy sopivaa vaihtoehtoa.

Ohjaus näyttöön

Hakeutujalle selvitetään hänelle soveltuvat tutkinnon tai tutkinnon osan suoritusten järjestelyt sekä mahdollisen ohjauksen ja tukitoimien tarjonta ja käyttömahdollisuudet.

Oppimismahdollisuuksien selvittäminen ja esittely

Hakeutujalle selvitetään, millaisia erilaisia oppimisen mahdollisuuksia on tarjolla ja mahdollisuus käyttää: esitellään joustava lähiopintotarjonta, työssä ja työstä oppiminen, verkko-opintomahdollisuudet, oppipaja- ja harjoitusyritystoiminnot, oppimistehtävien ja projektien käyttömahdollisuudet. Arvioidaan yhdessä hakeutujan kanssa eri mahdollisuuksien soveltuvuutta hänelle.

Ohjaus- ja neuvontapalvelujen esittely

Hakeutujalle esitellään ammattitaidon hankkimisen ja tutkintosuoritusten suunnitteluun sekä oppimisen tueksi saatava neuvonta ja ohjaus. Kerrotaan miten,

milloin ja minkä verran sitä on mahdollisuus saada ja neuvotaan hakeutujaa löytämään tarvitsemiaan tukitoimia jatkossa. Ohjauksen resursointi on määritelty pelisäännöissä osana opetuksen tuntikehystä.

Aikuisohjauksen suunnitelmassa on määritelty ohjauksen vastuut ja kuvattu ohjaus käytännön tasolla ohjaustoiminta ja sen järjestelyt työmuodoittain jäsennettyinä sekä menettelyinä ja toimintatapoina. Lisäksi siinä on ohjaus kuvattu henkilökohtaistamisen eri vaiheissa opettajan ja muiden ohjaukseen ja neuvontaan osallistuvien

- ohjaustehtävinä
- työmenetelminä
- sisältöinä

Ohjauksen ja tukitoimien tarpeen määrittäminen

Hakeutumisvaiheessa tehdään alustavat arviot ohjauksen ja erityisten tukitoimien tarpeesta. Erityisten tukitoimien tarpeen arviointiin käytetään, jos hakeutujan kanssa niin sovitaan, testejä, esim. Niilo Mäki-instituutin lukitestiä ja laskutaidon testejä. Erityiset tukitoimet aiheutuvat oppimisvaikeuksien ja hidasteiden huomioonottamisesta ja erilaista kieli- ja kulttuuritaustasta aiheutuvista lähtökohdista ja tarpeista. Ohjauspalveluista ml. lisäohjausmahdollisuudesta tiedotetaan myös opiskelijan oppaassa, koulutus- ja tutkintoesitteissä.

Lisäohjauksen resursointi määräytyy työvoimapolitiittisten ja ops -koulutusten osalta tehtyjen koulutussopimusten mukaisesti. Omaehtoisten koulutusten osalta tiimit varaavat pelisäännössä määritellystä resurssista osan lisäohjausta varten ja suuntaavat sitä tarpeen mukaisesti. Nosteopiskelijoiden lisäohjaukseen on käytettävissä Noste tukevaressurssia.

Dokumentointi

Hakeutumisvaiheen johtopäätökset ja lähtötilanteen kartoitukseen käytetyt menetelmät kirjataan henkilökohtaistamissuunnitelmaan, joka dokumentoidaan. Sen allekirjoittavat tutkinnon suorittaja ja henkilökohtaistamisen vastuuopettaja. Dokumentointipohja löytyy intrasta. Dokumentaatio arkistoidaan 2 vuodeksi tutkinnon suorittamisen jälkeen.

TUTKINNON SUORITTAMINEN

Henkilökohtaistettu tutkinnon suoritus tarkoittaa, että aikataulut ja käytännön järjestelyt suunnitellaan mahdollisimman hyvin tutkinnon suorittajan tilanteeseen soveltuvaksi, mutta ehdottomasti noudattaen tutkinnon perusteiden ammattitaitovaatimuksia, arvioinnin kohteita, kriteereitä ja ammattitaidon osoittamistapoja.

Henkilökohtaistamisessa huomioidaan aikaisemmin osoitettu osaaminen tutkintotoimikunnan hyväksymän henkilökohtaistamissuunnitelman mukaisesti. Henkilökohtaistamisessa huomioon tutkinnon suorittajan erityistarpeet ja lähtökohdat. Häntä ohjataan suunnittelemaan tilanteeseensa soveltuvat tutkintosuoritukset kuitenkin huomioiden näyttöpaikan tilanteet ja tarpeet. Tai tutkinnon suorittajan kanssa suunnitellaan hänelle soveltuvat tutkintosuoritukset. Erilaisesta kieli- ja kulttuuritausta tai muusta syystä aiheutuvat erityistarpeet

huomioidaan tutkintosuoritusten järjestelyissä – ammattitaitovaatimuksista ei voida kuitenkaan tinkiä.

Tutkinnon suorittamisen henkilökohtaistaminen toteutetaan näyttöjen järjestämissuunnitelman mukaisesti, tutkintotoimikunnan kanssa sovitulla tavalla. Näyttöjen järjestämissuunnitelman yhteinen osio ja alakohtaiset henkilökohtaistamisessa käytetyt henkilökohtaistamisasiakirjat ovat intrassa. Henkilökohtaisen näyttösuunnitelman allekirjoittavat tutkinnon suorittaja ja arvioinnin vastuhenkilö sekä tarvittaessa työelämän edustajat.

TARVITTAVAN AMMATTIT AidON HANKKIMINEN

Tarvittavan ammattitaidon henkilökohtaistaminen tarkoittaa joustavien opiskelujärjestelyjen sekä oppimismahdollisuuksien suunnittelua ja toteutusta sekä oppimisympäristön valintaa, joissa huomioidaan opiskelijan työ- ja elämäntilanne, aiemmin hankittu osaaminen ja osaamiskartoituksella todetut oppimistarpeet.

Henkilökohtaistamisessa on yhteisesti suunniteltava opiskelijalle soveltuvat opiskelu- ja oppimisen arviointimenetelmät ja ohjaustoimet. Opiskelijan kanssa sovitaan siitä, miten hänen oppimistaan seurataan ja valmiutta tutkintosuorituksiin arvioidaan.

Opiskelija perehdytetään itseensä oppijana ja valitsemaan hänelle soveltuvat oppimisen muodot. Henkilökohtaistamissuunnitelmaa rakentaessa huomioidaan vaihtoehtoisina oppimisympäristöinä työpaikka, yhteistyöyrittäjä, harjoitusyritykset, verkko-opinnot ja joustava opintotarjonta, sekä huomioidaan muiden oppilaitosten tarjonta. Opiskelijaa ohjataan huomioimaan ammattitaidon vahvistamisessa käytettävissä oleva aika, todetut oppimistarpeet ja omasta työstä oppimisen mahdollisuudet sekä myös muiden oppilaitosten opintotarjonta. Opiskelijaa ohjataan lähiopintotarjonnan ja muiden oppimisympäristöjen käytössä ja häntä kannustetaan myös suunnittelemaan oppimistehtäviä, joiden avulla hän voi syventää lähiopinnoilla opittua asioita tai taitoja.

Opintojen koostamista varten kootaan erialojen lähiopintotarjonta, harjoitusyrittäjätoiminta- ja verkko-opinnot puolivuositain laadittavaan ja päivitetävään opintotarjontaan. Sen sisältöjä, toimintatapoja ja pedagogisia ratkaisuja kehitetään ja suunnitellaan hyödyntäen

- tutkinnon suorittajille tehtyjä osaamiskartoituksia ja siinä havaittuja oppimistarpeita
- henkilökohtaistamisen toteutuksesta kerättyjä palautteita

HENKILÖKOHTAISTAMISEN DOKUMENTOINTI JA TOTEUTUKSEN ARVIOINTI

Henkilökohtaistaminen dokumentoidaan näyttötutkintoon ja siihen valmistavaan koulutukseen hakeutumisessa, tutkinnon suorittamisessa ja tarvittavan ammattitaidon hankkimisessa. Dokumentointi kootaan henkilökohtaistamista koskevaksi asiakirjaksi. Sen allekirjoittavat tutkinnon suorittaja ja koulutuksen järjestäjä, tarvittaessa koulutuksen hankkija.

Henkilökohtaistamisen toteutumista arvioidaan tarpeen mukaan tutkinnon suorittamisen ja tarvittavan ammattitaidon hankkimisen edetessä tutkinnon suorittajan ja vastuuopettajan ja mahdollisesti koulutuksen hankkijan kanssa sopimalla tavalla. Lopuksi käydään kaikkien tutkinnon suorittajien kanssa henkilökohtaistamisen palautekeskustelu, jota hyödynnetään tutkintopalvelujen ja opintotarjonnan edelleen kehittämiseksi. Tämä keskustelu varmennetaan tutkinnon suorittajan ja henkilökohtaistamisen vastuuopettajan allekirjoittamisella henkilökohtaistamisen dokumentaatioon. Lisäksi opiskelijapalautteisiin tullaan lisäämään henkilökohtaistamisen toteutumiseen ja kehittämiseen liittyviä kysymyksiä.

Henkilökohtaistamiseen tarvittava ohjausaika sisältyy kunkin koulutuksen opetustuntikehykseen. Valmistavaan koulutukseen tulevien hakeutumisvaiheen henkilökohtaistamisen varataan riittävästi aikaa 1- 2 viikkoa.

Liite 7

OPETTAJIEN TYÖELÄMÄJAKSOT

Opettajien työelämäyhteyksien ja työelämäosaamisen vahvistaminen työelämäjaksoilla on aikuiskoulutuksen henkilöstön kehittämissuunnitelmassa keskeisellä sijalla. Työelämäjaksojen toteutuminen on myös yksi aikuiskoulutuksen tulostavoite. Opetushallituksen tutkintojen järjestämisedellytyksissä arvioinnin kohteina ovat mm. oppilaitoksen työelämäyhteydet ja verkottuminen sekä henkilöstön työelämäosaaminen.

Työelämäjaksot - tavoitteellista henkilöstön kehittämistä

Työelämäjaksojen toteutuksesta sovitaan kehityskeskusteluissa ja /tai kehitysvuoropuheluissa. Työelämäjaksot toteutetaan ennakkosuunnitelman mukaan. Toteutussuunnitelma koostuu henkilökohtaisista tavoitteista ja tehtävistä, jotka määritellään tiimin/aikuiskoulutuksen toimialan tavoitteiden ja opettajan kehittymistavoitteiden pohjalta. Suunnitelmassa huomioidaan siis se, miten työelämäjaksolla hankittu tieto ja kokemus voidaan hyödyntää mahdollisimman hyvin toimintamme kehittämiseen sekä se, miten työelämäjakson tulokset viedään käytäntöön.

Strategiamme mukaisia työelämäjakson tavoitteita ovat mm.1. Työelämäyhteistyön tavoitteellinen kehittäminen

- -verkottuminen, luoda henkilökohtaista suhdeverkostoa, luoda verkostoa oppilaitokseen
- työelämäyhteistyömuotojen kehittäminen esim. kumppanuudet ja asiantuntijavaihdot, toimintamallien käytännön muotoilu.

2. Tutkintojärjestelyjen ja koulutuspalvelun työelämävastaavuuden ja kysyntälähtöisyyden lisääminen.,

- saada palautetta ja tietoa sekä ideoita toimintamme kehittämiseen,
- kartoittaa ja ennakoida koulutustarpeita, (sisältöjen, toimintatapojen/oppimisjärjestelyjen, käytettävissä olevan aikaresurssin ja rahoituksen näkökulmia huomioiden)
- yhteissuunnitella koulutuksia, kehittämishankkeita ym. muita työelämän palveluja
- näyttöjen ja valmistavan koulutuksen yhteissuunnittelua

3. Omaan ammattialaan perehtyminen, sen kehityssuuntiin tutustuminen, esim.

- tietyn alan työpaikkaan ja sen prosesseihin tutustumista
- työskentelyä sovituisissa tehtävissä
- osaamiskartoitusten tekoa
- täydennyskoulutussuunnitelman tekoa
- valmistavan koulutuksen suunnittelua tai oppimisprojektien suunnittelua

4. Työssä oppimisen tai näyttötutkintojärjestelyjen kehittäminen esim.

- saadun kokemuksen hyödyntäminen työssäoppimisen, näyttötutkintotoiminnan suunnittelun, tavoitteellistaminen ja toteutuksen kehittämisessä.
- työssä oppimisen ohjauksessa
- näyttötutkintojärjestelyjen kehittäminen, osaamisen tunnistamisen käytäntöjen, arvioijien perehdyttämisen yhteissuunnittelua jne.
- työssä oppimisen palautejärjestelmän kehittäminen laadunvarmistuksessa
- havaittujen kehittämistarpeiden vieminen käytäntöön

5. Tiedottaminen, markkinointi ja opiskelija- tai kumppanuusrekrytointi

- koulutustuotteiden esittely, opiskelijarekrytointi ja
- esitellä koulutus- ja tutkintopalveluja sekä muita työelämän palvelutehtäviä,
- aikuiskoulutuksen toimintatapojen/näyttötutkinnon suorittamisen esittely

Työelämäjakson toteutus

Työelämäjakson pituudet vaihtelevat rahoitusmuodosta ja tavoitteista riippuen 1- 4 vk. Sen voi toteuttaa – tavoitteista ja tehtävistä riippuen – yhdessä tai useammassa työpaikassa.

Opettajien työelämäjaksot ovat siis osa henkilöstön kehittämistä. Ne toteutetaan joko

- a) hankerahoituksella tai
- b) tiimin henkilöstön koulutusrahalla.

Työelämäjakson kohdeyrityksen valinnassa ja siellä käytävissä jakson toteutusneuvotteluissa kannattaa ”korostaa” edellä mainittua suunnitelmaa ja sen tavoitteita sekä sopia tehtävistään ja omasta roolista, jotta jakso olisi tarkoituksen mukainen. Ilman tätä työpaikoilla voidaan työjaksolle tuleva opettaja mieltää työssä oppijana, jolle varataan jokin rutiinitehtävä.

Työelämäjakson jälkeen opettaja arvioi työelämäjakson tuloksia ja antia suhteessa asetettuihin tavoitteisiin ja käytettyyn aikaan. Hän raportoi siitä henkilökohtaisessa suunnitelmassa sovitulla tavalla.

Opettajien työelämäjaksoja varten on koottu oppilaitoksen esite- ja markkinointimateriaalia, jota on saatavana Leilalta (R-J).